

ORTAÖÖRETİM

HAZIRLIK SINIFI

MÜZİK

ÖÖRETMEN KILAVUZ KİTABI

Yazarlar

Damla NACAROÖLU

Neslihan VELA KALKAN

DEVLET KİTAPLARI

....., 2026

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI NO:.....: 10505
DERS KİTAPLARI DİZİSİ NO:.....: 2530

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör

Zeki GÜVEN

Dil Uzmanı

Dr. Ayşe Şule SÜZÜK

Muhammed ALKAN

Görsel Tasarımcı

Halil Özgür AYHAN

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Emin DEMİRBACAK

Program Geliştirme Uzmanı

Fatma Canan GÖKSU

Melis PAKSOY BEKCAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Ebru KURUOĞLAN

Rehberlik Uzmanı

Şerife GÖZEN

ISBN 978-975-11-9488-6

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 27.11.2025 tarih ve 147308501 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

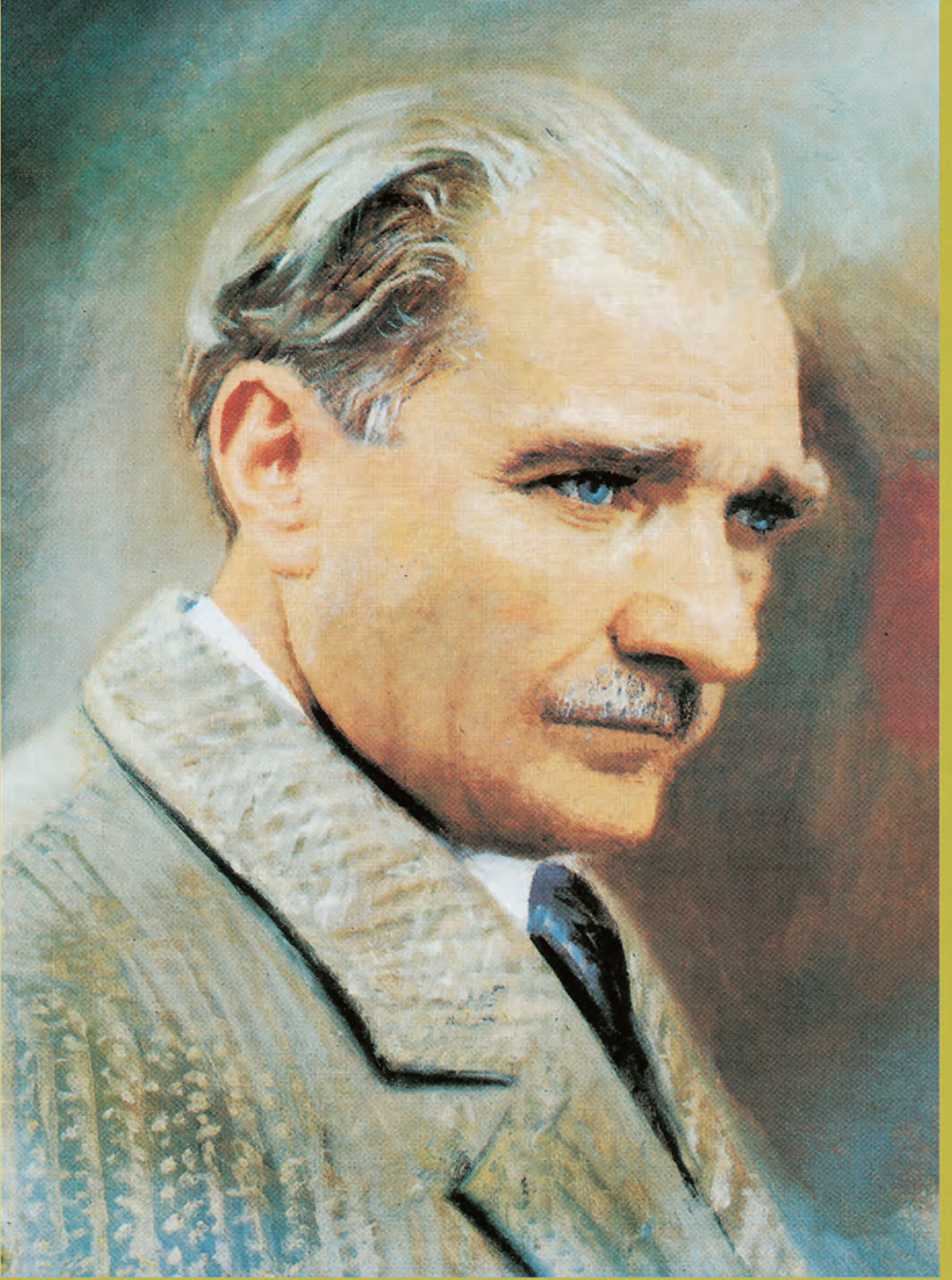
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI (*)

Söz: Mehmet Âkif ERSOY

Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

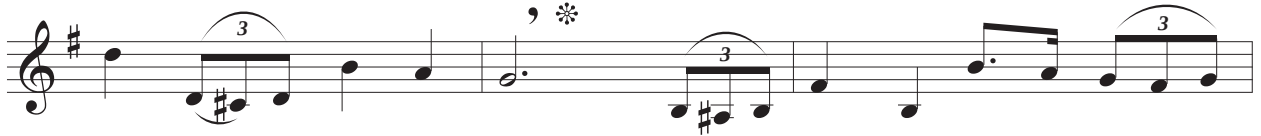
Moderato

(1) Kork - ma sön - mez bu şa - fak - lar - da yü - zen — al san -
(2) Çat - ma kur - ban o - la - yım çeh - re - ni ey naz - lı hi -

cak Sön-me-den yur - du - mun üs - tün - de tü-ten en son o - cak O
lâl Kah-ra-man ır - kı - ma bir gül Ne bu şid - det bu ce - lâl Sa -

be - nim mil - le - ti - min yıl - dı - zı - dır par - la - ya - cak O be -
na ol - maz dö - kü - len kan-la - rı - mız son - ra he - lâl Hak - kı -

nim - dir o be - nim mil - le - ti - min - dir an - cak
dır Hak - k'a ta - pan mil - le - ti - min is - tik - lâl

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözlerini söylerken virgül (,) , ikinci sözlerini söylerken ise yıldız (✱) işaretlerinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı	10
1. TEMA: MÜZİK DİLİ	12
1.1. İstiklal Marşı	14
1.2. Temel Müzik Yazı ve İşaretleri	26
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme	47
2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ	48
2.1. Türk Müziği Eserleri	50
2.2. Farklı Müzik Türlerinde Eserler	87
2.3. Millî Değerleri Konu Edinen Marşlar	91
2. Tema Ölçme ve Değerlendirme	105
3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM	106
3.1. Ritim Eşliği	108
3.2. Çalgı Tasarımı	117
3. Tema Ölçme ve Değerlendirme	123
Sözlük	124
Cevap Anahtarı	125
Kaynakça	126
Görsel Kaynakça ve Genel Ağ Kaynakçası	126
Eser Kaynakçası	127
Türkiye'nin Mülki İdari Bölümleri İle Kara ve Deniz Komşuları Haritası	129
Türk Dünyası Haritası	130

Tema
Öğrenme Alanı Numarası

Tema Öğrenme Alanı Adı

Öğrenme Çıktıları ve
Süreç Bileşenleri
İşleniş Süreci

Konulara, ders süresine,
içerik çerçevesine, öğrenme
çıktılarına ve süreç bileşenlerine,
genellemelere/ilkeler/anahtar
kavramlara/sebollere bu
bölümde yer verilmiştir.

Tema Karekodu

Tema bilgilerine erişim
sağlayan karekodudur.

Karekod

Tema sunumuna
erişim sağlayan
karekodudur.

Yansıtma Simgesi

Ekrana yansıtılacak
içeriği belirten
simgedir.

Ön Değerlendirme

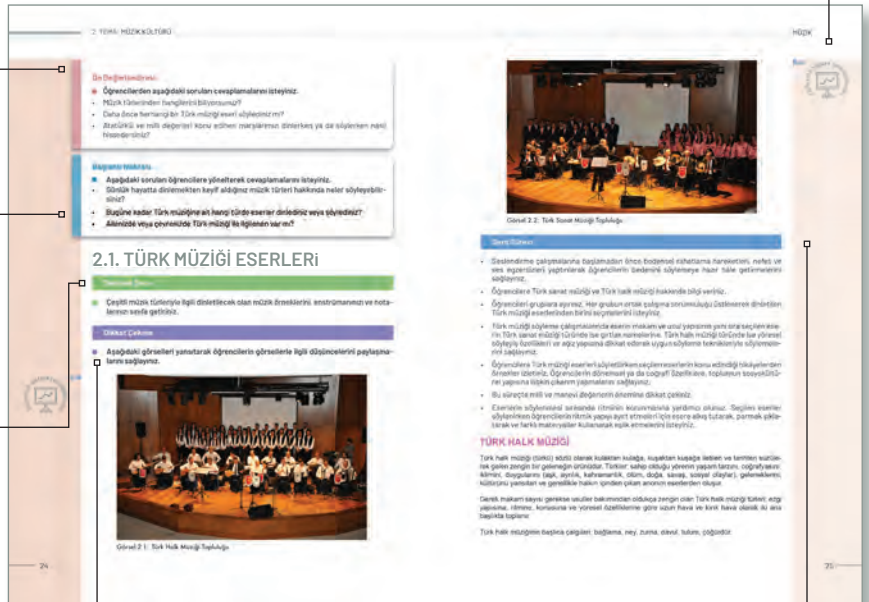
Öğrencilerin ön bilgilerinin
ve becerilerinin
değerlendirildiği bölümdür.

Bağlantı Noktası

Mevcut bilgiler ve beceriler
ile edinilecek bilgiler
ve beceriler arasındaki
bağlantılara bu bölümde yer
verilmiştir.

Dersten Önce

Öğretmenin derse
başlamadan önce yapması
gereken araştırmalar,
hazırlaması gereken
sunumlar ve ders sırasında
kullanacağı kaynaklar,
görseller, materyaller gibi
tüm hazırlıklar bu bölümde
açıklanmıştır.

Dikkat Çekme

Öğrencilerin dikkatini
derse ve konuya çekecek
sorulara, görsellere vb. bu
bölümde yer verilmiştir.

Ders Süreci

Ders esnasında yapılacak
etkinliklerin açıklamalarına
ve konuya ilişkin alan
bilgilerine bu bölümde yer
verilmiştir.

Gelecek Derse Hazırlık

Öğrencinin bir sonraki ders için getirmesi gereken görsel, malzeme ve araç gereçle ilgili hatırlatmalara, yapması gereken araştırmalara bu bölümde yer verilmiştir.

Etkinlik Tablosu

Etkinliğin adı, süresi, uygulanacağı öğrenci kitlesi, öğrenme çıktısı veya ilgili süreç bileşeni, kullanılan materyaller, yöntem, teknik gibi bilinmesi gereken tüm bilgilere bu tabloda yer verilmiştir.

Etkinlik

Öğrenme çıktısının gerçekleştirilmesine ve konunun kavratılmasına yönelik etkinlik basamaklarına bu bölümde yer verilmiştir.

2. FARKLI MÜZİK TÜRLERİNDE ESERLER

Göster Kendini

Öğrenciler dinleticilikleri farklı müzik türlerindeki eser notalarını ve işleyişlerini kolaylaştıran görsel, dinletim ve mp3 kayıtlarını hazırlarlar.

Değerlendirme

Aşağıda verilen kontrol listesini çoğaltarak etkinliği değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ			
Öğrencinin Adı, Soyadı	Sınıf, Numarası	Evet	Hayır
ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
1. Eseri tanımlama basamağında forma biçiminde yapıldığına eminimdir.			
2. Eseri tanımlama basamağında önce ses sonra sözlerdir.			
3. Eserde görsel gösterimler ve ses görsel ilişkisi kurulmuştur.			
4. Öğrenciler eser doğru şekilde dinletmişlerdir.			
5. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			
6. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			
7. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			
8. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			
9. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			
10. Eseri tanımlama basamağına göre değerlendirilmiştir.			

2.2. FARKLI MÜZİK TÜRLERİNDE ESERLER

Öğrenciler

Aşağıdaki görselleri (Görsel 2.18, Görsel 2.19, Görsel 2.20) yanınızda öğrencilerden gösterdikleri farklı müzik türüne ait oldukları paylaşımlarına bakınız.

Görsel 2.18: Farklı müzik türleri

Görsel 2.19: Rock müzik türleri

Görsel 2.20: Caz müzik türleri

RİTMİ TANIYALIM

Öğrenciler ritim tanıyalım etkinliği tamamlanmasını sağlarlar. Etkinlik sonunda verilen kontrol listesi çoğaltarak her öğrenciyi bireysel şekilde değerlendirirler.

Değerlendirme

Aşağıda verilen kontrol listesi çoğaltarak etkinliği değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ			
Öğrencinin Adı, Soyadı	Sınıf, Numarası	Evet	Hayır
ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
1. Ritim kavramını tanımlar.			
2. Temel ritim kavramlarını tanımlar.			
3. Verilen ritim kavramlarına doğru şekilde tepki verir.			
4. Zorlu ritim kavramlarına doğru şekilde tepki verir.			
5. Ritim kavramlarını doğru şekilde açıklar.			
6. Ritim kavramlarını doğru şekilde açıklar.			

Nesepçe Şarkı

L. V. Beethoven

Karşına gelen ayınlar
Bana gelir seninle
Karşına gelen ayınlar
Bana gelir seninle
İnsanlar dünyada
Gökten ayınlar
Karşına gelen ayınlar
Bana gelir seninle
İnsanlar dünyada
Gökten ayınlar
Karşına gelen ayınlar
Bana gelir seninle

Son Simgesi

Etkinliğin veya ölçme ve değerlendirmenin tamamlandığını belirten işarettir.

Devam Simgesi

Etkinliğin veya ölçme ve değerlendirmenin devam ettiğini gösteren işarettir.

Temanın pdf'sine
bu karekod
üzerinden ulaşılır.

1. TEMA MÜZİK DİLİ

DERS SAATİ	12 saat
İÇERİK ÇERÇEVESİ	İstiklal Marşı, Temel Müzik Yazı ve İşaretleri
ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	MÜZ.HAZ.1.1. İstiklal Marşı'nı müziksel söyleyebilme a) İstiklal Marşı'nı söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir. b) İstiklal Marşı'nı söylerken uygun teknikleri kullanılır. c) İstiklal Marşı'nı söylerken müziksel bileşenleri uygular. MÜZ.HAZ.1.2. Temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları verilen eser üzerinde çözümleyebilme a) Verilen eser üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları belirler. b) Verilen eser üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramlar arasındaki ilişkileri belirler.
ANAHTAR KAVRAMLAR	marş

Temayla ilgili özet
bilgilerin yer aldığı
belgeye bu karekod
üzerinden
ulaşılır.

Ön Değerlendirme

- Aşağıdaki soruları öğrencilere yönelterek öğrencilerden cevaplamalarını isteyiniz.
- İstiklal Marşı'nın ölçü sayısı hakkında neler biliyorsunuz?
- İstiklal Marşı'nın ritmik yapısı hakkında neler biliyorsunuz?
- Müziğin notaları ve işaretlerinden hangilerini biliyorsunuz?

Bağlantı Noktası

- Aşağıdaki soruyu öğrencilere yönelterek öğrencilerden cevaplamalarını isteyiniz.
- Günlük hayatta İstiklal Marşı nerelerde ve hangi durumda okunur?

1.1. İSTİKLAL MARŞI

Dersten Önce

- İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasının yer aldığı sözlerini ve ses kaydını hazırlayınız.

Dikkat Çekme

- İstiklal Marşı'nın sözlerini etkileşimli tahtaya yansıtarak öğrencilere okutunuz.
- Öğrencilerden marşın sözlerini okumalarını, anlamlarını bilmedikleri kelimeleri işaretleyerek beyin fırtınası tekniği kullanarak yorumlamalarını isteyiniz.
- Öğrencilere İstiklal Marşı'nın yazılma gerekçesi hakkında neler bildiklerini sorunuz.
- Öğrencilere İstiklal Marşı'nın ilk bestesini daha önce dinleyip dinlemediklerini sorunuz.
- İstiklal Marşı'nın ilk bestesini etkileşimli tahtaya yansıtarak dinletiniz.

İSTİKLAL MARŞI'NIN YAZILIŞ HİKÂYESİ

Kurtuluş Savaşı'nın Başlangıcı ve Millî Ruhun Doğuşu

1919 yılında Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde başlatılan Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin tarihindeki en zor ama en onurlu mücadelelerden biridir. Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı Devleti, Mondros Ateşkes Antlaşması ile fiilen sona ermişti. Anadolu'nun çeşitli bölgeleri İngiliz, Fransız, İtalyan ve özellikle Yunan işgaline uğramıştı. Halk, yoksulluk ve umutsuzluk içindeydi.

Tam bu dönemde Anadolu'da yeni bir ruh uyanmaya başladı. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışı, Erzurum ve Sivas Kongreleri, ardından Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılması, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini örgütledi. Ancak savaşın yalnızca silahla değil aynı zamanda inançla kazanılabileceği ortadaydı. Milletin moralini yükseltecek, birliğini pekiştirecek, onu yeniden ayağa kaldıracak güçlü bir sembole ihtiyaç vardı. İşte bu sembol, bir millî marş olacaktı.

Millî Marş Yarışması

Maarif Vekâleti (bugünkü Millî Eğitim Bakanlığı), 1921 yılının başında bir duyuru yaptı. Türk milletinin bağımsızlık ruhunu yansıtacak bir millî marş yazılacak ve bunun için bir yarışma

düzenlenecekti. Kazanan şiire 500 lira ödül verilecekti. Bu miktar o günün koşullarında bir ev satın alabilecek kadar büyüktü.

Yarışmaya Türkiye'nin dört bir yanından şairler, yazarlar, öğretmenler ve halk katıldı. 724 şiir gönderildi. Ancak yapılan incelemelerde bu şiirlerin hiçbirisi milletin duygularını tam olarak yansıtmıyordu. Marş yalnızca güzel bir edebî metin değil aynı zamanda milletin kalbine hitap edecek, ona cesaret verecek bir eser olmalıydı.

Bunun üzerine gözler Mehmet Akif Ersoy'a çevrildi. O, "Safahat" adlı eseriyle tanınan, halkın dilini şiire taşıyan, samimi bir vatanseverdi. Aynı zamanda Burdur milletvekili olarak TBMM'de görev yapıyordu. Onun kaleminden çıkacak bir şiir, halkın kalbine dokunabilirdi.

Mehmet Akif'in Yarışmaya Katılmaması

Mehmet Akif'in adını herkes konuşuyordu ama o yarışmaya şiir göndermemişti. Bunun sebebi çok anlamlıydı: Ödül. Akif, para karşılığı millî bir marş yazmayı onuruna yakıştıramamıştı. Ona göre milletin destanı para ile yazılamazdı.

Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver, Akif'i ikna etmek için ona bir mektup yazdı. Ödülü kabul etmeyeceği, yalnızca milleti için yazacağı açıklandı. İşte bu sözlerden sonra Mehmet Akif kalemını eline aldı.

Mehmet Akif, Ankara'da Taceddin Dergâhında kalıyordu. Bugün müze olarak korunan bu dergâhın küçük bir odasında, yoksulluk ve imkânsızlık içinde ama gönlünde vatan aşkıyla İstiklal Marş'ını kaleme aldı.

Rivayete göre yazarken dışarıdaki top sesleri, cepheden gelen şehit haberleri, halkın çektiği sıkıntılar hep onun zihnindeydi. Marş, yalnızca bir edebî eser değil adeta milletin çığlığıydı.

Şiir, Akif'in kaleminden coşku ve imanla döküldü. İlk kıtasında Türk bayrağına sesleniyor, onun göklerde özgürce dalgalanması için verilen mücadelenin kutsallığını vurguluyordu. Devamında ise milletin iman gücü, şehitlerin fedakârlığı, hürriyet aşkı dile getiriliyordu.

TBMM'de Kabul Süreci

Mehmet Akif'in şiiri Maarif Vekâleti tarafından çok beğenildi ve Meclis gündemine alındı. 12 Mart 1921 tarihinde Hamdullah Suphi Tanrıöver, şiiri Meclis kürsüsünden yüksek sesle okudu.

Okuma sırasında milletvekilleri büyük bir coşku yaşadı. Her kıtada alkışlar yükseldi, bazıları gözyaşlarını tutamadı. Anadolu'nun işgal altındaki köylerinden, cephelerde savaşan Mehmetçiklerin yüreğine kadar uzanan bir ruh dalgası Meclis salonunu sardı.

Yapılan oylama sonucunda Mehmet Akif'in şiiri, oy çokluğuyla Türk milletinin millî marşı olarak kabul edildi. O an, tarihe geçen bir dönüm noktası oldu.

Marşın kabulünden sonra Mehmet Akif'e verilen 500 liralık ödül, onun isteğiyle Darülmesai adlı hayır kurumuna bağışlandı. Akif, hiçbir zaman bu eseri kendine mal etmedi.

Daha sonra "Safahat" adlı şiir kitabına neden İstiklal Marş'ını koymadığı sorulduğunda verdiği cevap çok anlamlıydı:

"Çünkü o milletin malıdır, benim değildir."

Ayrıca şu sözleri, o dönemin zorluklarını ve marşın önemini en güzel şekilde anlatır:

"Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın." Bu cümle hem marşın yazıldığı şartların ağırlığını hem de bağımsızlığın kutsallığını ifade eder.

Günümüzde İstiklal Marşı'nın Önemi

Bugün İstiklal Marşı, yalnızca bir millî marş değil aynı zamanda millî kimliğimizin ve bağımsızlık ruhumuzun sembolüdür. Okullarda, törenlerde, stadyumlarda hep bir ağızdan söylendiğinde 100 yıl önceki mücadele ruhu yeniden canlanır.

İstiklal Marşı genç nesillere geçmişi hatırlatır ve genç nesillerin geleceğe güvenle bakmalarını sağlar. Bizlere şunu öğretir: Hürriyet ve bağımsızlık, canımız pahasına korumamız gereken en büyük değerdir.

İstiklal Marşı'nın Besteleniş Hikâyesi

12 Mart 1921'de TBMM tarafından İstiklal Marşı kabul edildiğinde elimizde yalnızca bir şiir vardı. Ancak millî marşların en önemli özelliklerinden biri; törenlerde, okullarda, meydanlarda müzikle söylenebilir olmasıdır. Bu nedenle hükûmet Mehmet Akif'in şiirine uygun bir beste yapılması için harekete geçti.

1921 yılında Maarif Vekâleti bir beste yarışması düzenledi. Yurt içinden ve yurt dışından birçok besteci yarışmaya katıldı. Fakat Kurtuluş Savaşı'nın devam ettiği zorlu şartlar nedeniyle, gönderilen besteler hemen değerlendirilemedi. Savaş bitince bu mesele yeniden gündeme geldi.

Görsel 1.1: Ali Rifat Çağatay

İlk Beste: Ali Rifat Çağatay

1924 yılında ünlü bestekâr Ali Rifat Çağatay, İstiklal Marşı'nı musikiye uyarladı. Bu beste, 1930 yılına kadar törenlerde ve resmî yerlerde kullanıldı.

Ali Rifat Bey'in bestesi, Türk musikisinin makam özelliklerini taşıyordu. Daha çok klasik Türk müziği etkileri olan, ağır ve duygusal bir besteydi. Halk tarafından sevildi ancak marşın coşkusunu ve hareketliliğini tam olarak yansıtmadığı yönünde eleştiriler aldı. Çünkü marş hem milletin derin duygularını hem de savaşın coşkusunu yansıtmalıydı. Bu nedenle birkaç yıl sonra yeni bir arayış başladı.

Günümüzdeki Beste: Osman Zeki Üngör

Zeki Üngör, Batı müziği eğitimi almış bir sanatçıydı. Onun bestesi daha hareketli, coşkulu ve marş karakterine uygun bir yapıya sahipti. Türk milletinin kahramanlık ruhunu, bağımsızlık coşkusunu ve mücadele azmini daha güçlü bir şekilde yansıtıyordu.

Üngör'ün bestesi ilk kez Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası tarafından icra edildi. Daha sonra bütün yurttaki kullanılmaya başlandı. 1930 yılında ünlü keman virtüözü ve Cumhurbaşkanlığı Orkestrası Şefi Osman Zeki Üngör tarafından yapılan beste resmen kabul edildi.

Düzenlemeler ve Çok Sesli Orkestrasyon

Osman Zeki Üngör'ün yaptığı ilk beste sadece melodiydi. Daha sonra marşın orkestrasyon (çok seslendirme) düzenlemeleri yapıldı. Edgar Manas (Ermeni asıllı Türk besteci), 1932'de bu melodiyi çok sesli hâle getirdi. Yani orkestralar için uyarladı. Ayrıca İstiklal Marşı, bando ve koro düzenlemeleriyle de icra edilmeye başlandı. Böylece okullarda, askerî birliklerde, resmî törenlerde daha güçlü bir şekilde seslendirilebildi.

Bu düzenlemeler sayesinde İstiklal Marşı hem Batı müziği anlayışıyla hem de Türk milletinin duygularına uygun bir marş hâline geldi.

Ders Süreci

- Öğrencilere İstiklal Marşı'nı seslendirmeden önce bedenın alması gereken konumdan ve diyafram nefesinin öneminden bahsediniz diyafram tekniğı ile ilgili görselleri/videoları etkileşimli tahtaya yansıtarak öğrencilere uygulamalı olarak anlatınız.
- Öğrencilere İstiklal Marşı'nın mi minör tonunda bestelenmiş kaydını dinletiniz. Öğrencilerin İstiklal Marşı'na eşlik etmelerini isteyiniz.

Müzik dersleri yalnızca şarkı söylemek ya da enstrüman çalmakla sınırlı değildir. Aslında bütün beden, bir müzik aleti gibi çalışır. Özellikle şan (şarkı söyleme) ya da koro çalışmaları yapılacaksa sesin sağlıklı çıkması için bedenin, nefesin ve zihnin doğru şekilde hazırlanması gerekir. Bunun için "bedensel ısınma hareketleri" ve "nefes egzersizleri" çok önemlidir.

Bedenin Hazırlığı

- Sesimiz sadece boğazımızdan çıkan bir şey değildir. Göğüs kafesi, diyafram, sırt kasları, omuzlar ve yüz kasları hep birlikte çalışır. Eğer kaslarımız gergin olursa sesimiz sıkışık, zayıf veya yorucu çıkar.
- Ders başlamadan önce yapılan bu çalışmalar, öğrencilerin derse daha aktif katılmalarını sağlar. Grup hâlinde yapılan egzersizler aynı zamanda sınıf içi iletişimi güçlendirir.
- Öğrenciler kendilerini hem fiziksel hem zihinsel olarak daha rahat hisseder, özgüvenleri artar.
- Sporcular antrenman öncesi nasıl ısınma yapıyorsa şarkıcıların da şarkı söylemeden önce bedenlerini hazırlamaları gerekir.
- Özellikle lise öğrencileri gün içinde çok fazla oturduklarından (sınıf ortamı, telefon, bilgisayar) omuz ve sırt bölgelerinde gerginlik birikir. Bu gerginlik sesin serbest akmasını engeller. Isınma hareketleri sayesinde bu kaslar gevşer, duruş düzelir, sesin çıkış yolu açılır.
- Aynı zamanda bedensel ısınma, öğrencilerin derse odaklanmasını, günün stresinden uzaklaşıp kendilerini müziğe vermelerini sağlar.

Nefesin Önemi ve Diyafram Kullanımı

- Şarkı söylemek aslında kontrollü bir şekilde nefes kullanmaktır. Doğru nefes alıp vermezsek sesimiz titrek, kısa ve sağlıksız çıkar.
- Çoğu insan günlük yaşamda göğüs nefesi alır, yani nefes sadece göğsün üst kısmını doldurur, bu yüzden çabuk yorulur. Oysa şarkı söylemek için diyafram nefesi gerekir.
- Diyafram, akciğerlerin altında yer alan kubbe şeklinde bir kastır. Doğru kullanıldığında akciğerler daha fazla hava ile dolar, ses çok daha uzun süre taşınabilir.
- Diyafram nefesi sadece sesi güzelleştirmez, aynı zamanda stresi azaltır, zihni sakinleştirir ve bedenin daha enerjik hissetmesini sağlar.
- Öğrenciler için bu egzersizler çok kıymetlidir çünkü hem seslerini korumayı öğrenirler hem de günlük hayatta sınav kaygısı, heyecan ya da stresle baş etmek için güçlü bir nefes kontrolü kazanırlar.
- Öğrenciler seslerini zorlamadan, doğal bir şekilde şarkı söylemeyi öğrenirler. Bu da ileride ses tellerinin sağlığını korumaları için çok önemlidir.
- Bu alışkanlık erken yaşta kazanıldığında öğrenciler müzikle uğraşsalar da uğraşmasalar da hayatları boyunca seslerini doğru ve sağlıklı kullanabilirler.

Bedensel ısınma: Kasları gevşetir, postürü düzeltir, stresi azaltır.

Nefes çalışmaları: Diyaframı güçlendirir, sesin kalitesini artırır, konsantrasyonu geliştirir.

Bedensel Isınma Hareketleri

1. Postür Hazırlığı

- Ayakta dimdik durulur, omuzlar serbest bırakılır.
- Ağırlık ayak tabanına eşit dağılır.
- Birkaç saniye gözler kapalı kalıp beden farkındalığı yapılır.

2. Boyun ve Omuz Gevşetme

- Baş yavaşça öne, arkaya, sağa ve sola eğilir.
- Omuzlar öne ve geriye doğru dairesel çevrilir (beşer tekrar).

Müzik dersleri yalnızca şarkı söylemek ya da enstrüman çalmakla sınırlı değildir. Aslında bütün beden, bir müzik aleti gibi çalışır. Özellikle şan (şarkı söyleme) ya da koro çalışmaları yapılacaksa, sesin sağlıklı çıkması için bedenin, nefesin ve zihnin doğru şekilde hazırlanması gerekir. Bunun için “bedensel ısınma hareketleri” ve “nefes egzersizleri” çok önemlidir.

1. Bedenin Hazırlığı

- Sesimiz sadece boğazımızdan çıkan bir şey değildir. Göğüs kafesi, diyafram, sırt kasları, omuzlar ve yüz kasları hep birlikte çalışır. Eğer kaslarımız gergin olursa sesimiz sıkışık, zayıf veya yorucu çıkar.
- Ders başlamadan önce yapılan bu çalışmalar, öğrencilerin derse daha aktif katılmalarını sağlar. Grup hâlinde yapılan egzersizler aynı zamanda sınıf içi iletişimi güçlendirir.
- Öğrenciler kendilerini hem fiziksel hem zihinsel olarak daha rahat hisseder, öz güvenleri artar.
- Sporcular antrenman öncesi nasıl ısınma yapıyorsa şarkıcıların da şarkı söylemeden önce bedenlerini hazırlamaları gerekir.
- Özellikle lise öğrencileri gün içinde çok fazla oturduklarından (sınıf ortamı, telefon, bilgisayar) omuz ve sırt bölgelerinde gerginlik birikir. Bu gerginlik sesin serbest akmasını engeller. Isınma hareketleri sayesinde bu kaslar gevşer, duruş düzelir, sesin çıkış yolu açılır.
- Aynı zamanda bedensel ısınma, öğrencilerin derse odaklanmasını, günün stresinden uzaklaşp kendilerini müziğe vermelerini sağlar.

2. Nefesin Önemi ve Diyafram Kullanımı

- Şarkı söylemek aslında kontrollü bir şekilde nefes kullanmaktır. Doğru nefes alıp vermezsek sesimiz titrek, kısa ve sağlıksız çıkar.
- Çoğu insan günlük yaşamda göğüs nefesi alır, yani nefes sadece göğsün üst kısmını doldurur. Bu yüzden çabuk yorulurlar. Oysa şarkı söylemek için diyafram nefesi gerekir.
- Diyafram, akciğerlerin altında yer alan kubbe şeklinde bir kastır. Doğru kullanıldığında akciğerler daha fazla hava ile dolar, ses çok daha uzun süre taşınabilir.
- Diyafram nefesi sadece sesi güzelleştirmez; aynı zamanda stresi azaltır, zihni sakinleştirir ve bedenin daha enerjik hissetmesini sağlar.
- Öğrenciler için bu egzersizler çok kıymetlidir çünkü hem seslerini korumayı öğrenirler hem de günlük hayatta sınav kaygısı, heyecan ya da stresle baş etmek için güçlü bir nefes kontrolü kazanırlar.

- Seslerini zorlamadan, doğal bir şekilde şarkı söylemeyi öğrenirler. Bu da ileride ses tellerinin sağlığını korumaları için çok önemlidir.
- Bu alışkanlık erken yaşta kazanıldığında, öğrenciler müzikle uğraşsalar da uğraşmasalar da hayatları boyunca seslerini doğru ve sağlıklı kullanabilirler.

Bedensel ısınma: Kasları gevşetir, postürü düzeltir, stresi azaltır.

Nefes çalışmaları: Diyaframı güçlendirir, sesin kalitesini artırır, konsantrasyonu geliştirir.

Bedensel Isınma Hareketleri

1. Postür Hazırlığı

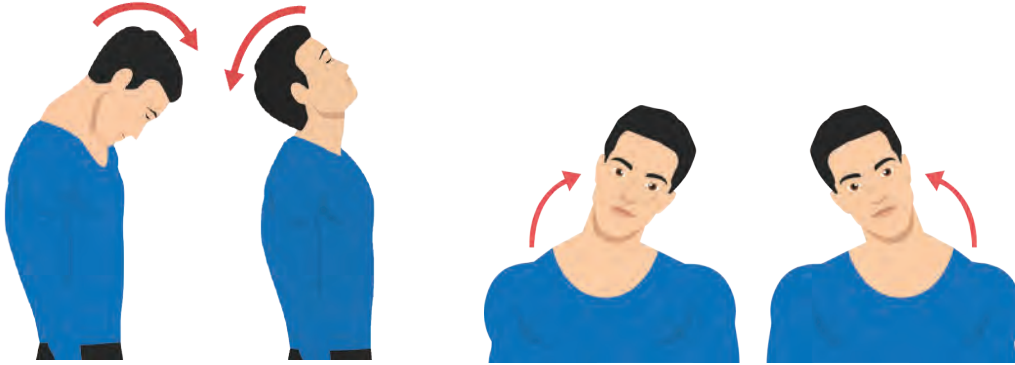
- Ayakta dimdik durulur, omuzlar serbest bırakılır.
- Ağırlık ayak tabanına eşit dağılır.
- Birkaç saniye gözler kapalı kalıp beden farkındalığı yapılır.

Görsel 1.2: Postür hazırlığı

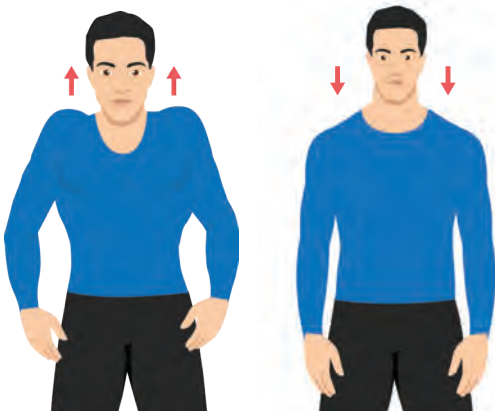
2. Boyun ve Omuz Gevşetme

- Baş yavaşça öne, arkaya, sağa ve sola eğilir.

Görsel 1.3: Boyun ve omuz gevşetme

- Omuzlar yukarı ve aşağı doğru hareket ettirin (5'er tekrar).

Görsel 1.4: Yukarı aşağı omuz hareketi

3. Kollar ve Yan Germe

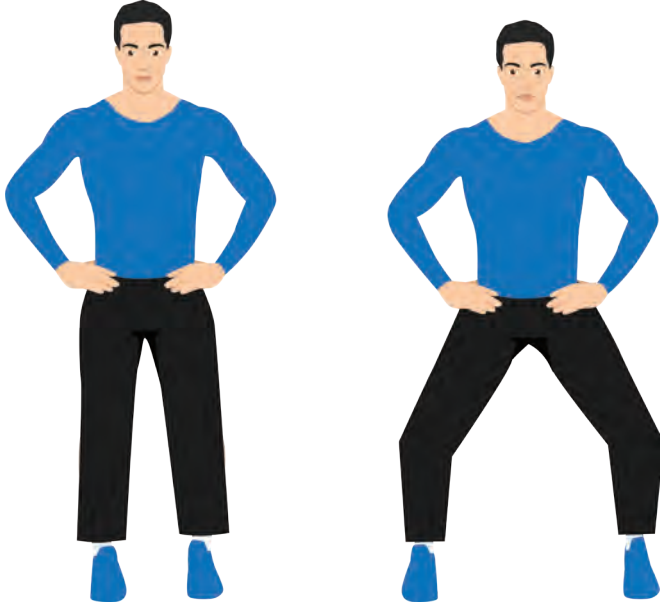
- Eller yukarı kaldırılır, derin bir nefes alınır.
- Nefes verirken elleri birleştirin ve bir yana doğru eğilin, yan kaslar açılır. (Her iki tarafa 2 tekrar)

Görsel 1.5: Kolar ve yan germe hareketleri

4. Vücut Sallama

- Dizler hafif bükülür, öne eğilip kollar serbest bırakılır.
- Yumuşak bir şekilde sağa sola sallanılır. Bu, göğüs kafesini gevşetir.

Görsel 1.6: Vücut sallama hareketi

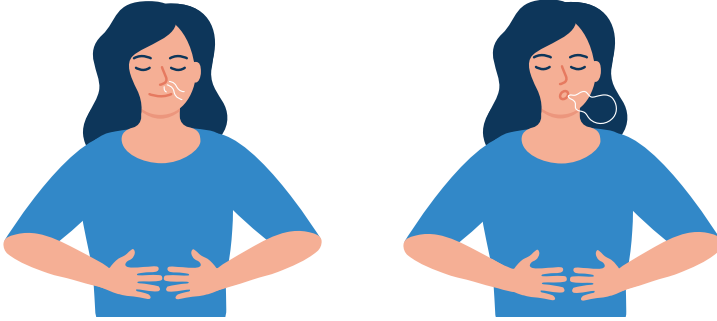
5. Dudak ve Yüz Isınması

- Dudaklarla "brrr" titreşimi yapılır.
- Yüz kasları abartılı şekilde esnetilir gülme, somurtma, gözleri açma-kapama gibi egzersizlerle uygulanır.

Diyafram Egzersizleri

1. Diyaframı Hissetme

- Elleri karnın alt kısmına (göbek deliğinin biraz altına) koy.
- Nefes alırken karnın dışa doğru şiştiğini, verirken içe çekildiğini hissettir.
- 5 kez yavaş tekrar.

Görsel 1.7: Diyafram çalışması

2. 4-4 Nefes Çalışması

- 4 saniye boyunca burundan nefes al.
- 4 saniyede nefes ver.
- Nefesin sadece karından kontrol edilmesine dikkat et.

Görsel 1.8: Nefes çalışması

3. Süre Uzatma

- Derin nefes al.
- Nefesi tek seferde "sssss" sesi çıkararak boşalt.
- Kaç saniye dayanabildiğini ölç. Her denemede süreyi artırmaya çalış.

4. Kısa - Uzun Nefes

- Bir kez kısa (hızlı) nefes alıp "t" sesiyle ver.
- Sonra derin nefes alıp uzun bir "t" sesiyle boşalt.
- Kısa ve uzun ses kontrolü geliştirilir.

5. Ritimli Nefes

- Derin nefes al.
- Nefesi 4 vuruşta "ha-ha-ha-ha" diye ver.

- Sonraki turda 8 vuruşa çıkar.
- Hem diyaframı hem ritim duygusunu güçlendirir.

6. Sesten Nefese Geçiş

- Derin nefes al, "m" sesiyle uzun süre titreştir.

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal,
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

* Not: Sözlerin üst kısımlarında yer alan virgül işaretleri nefes yerlerini göstermektedir.

- Öğrencilere verilen İstiklal Marşı'nın notalarına bakarak melodik yapıya dikkat etmelerini, nota üzerindeki sıralı ve atlamalı sesleri, oktav atlamaları olan kısımları işaretlemelerini isteyiniz.

İSTİKLAL MARŞI

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

Moderato

(1) Kork - ma sön - mez bu şa - fak - lar - da yü - zen — al san -
(2) Çat - ma kur - ban o - la - yım çeh - re - ni ey naz - lı hi -

cak Sön-me-den yur - du - mun üs - tün - de tü - ten en son o - cak O
lâl Kah - ra - man ır - kı - ma bir gül Ne bu şid - det bu ce - lâl Sa -

be - nim mil - le - ti - min yıl - dı - zı - dır par - la - ya - cak O be -
na ol - maz dö - kü - len kan - la - rı - mız son - ra he - lâl Hak - kı -

nim - dir o be - nim mil - le - ti - min - dir an - cak
dır Hak - k'a ta - pan mil - le - ti - min is - tik - lal

* Not: Sözlerin üst kısımlarında yer alan virgül ve yıldız işaretleri nefes yerlerini göstermektedir.

İstiklal Marşı

Moderato

Söz: Mehmet Akif Ersoy
 Müzik: Osman Zeki Üngör
 Piyano Eşlik: E. Zuckmayer

mf Kork - ma sön-mez bu şa
 ma kur-ban o - la

4 * , * 3
 fak - lar - da yü- zen al san-cak Sön me den
 yım Çeh - re - ni ey-naz lı hi - lal Kah-ra-man

7 *
 yur - du - mun üs - tün - de tü-ten en son o-cak O
 ır - kı - ma bir gül ne bu şid - det bu ce-lal Sa

9

be nim_mil - le - ti - min yıl - dı - zı - dır par - la - ya - cak O be
na ol_maz dö - kü - len kan - la - rı - mız son - ra he - lal Hak - kı -

12

nim - dir o be - nim mil - le - ti - min - dir an -
dır hak - ka ta - pan mil - le - ti - min is - tik

14

1. 2.
cak Çat lal

1. Etkinlik

Etkinlik İsmi

İSTİKLAL MARŞI'NI SÖYLEYELİM

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

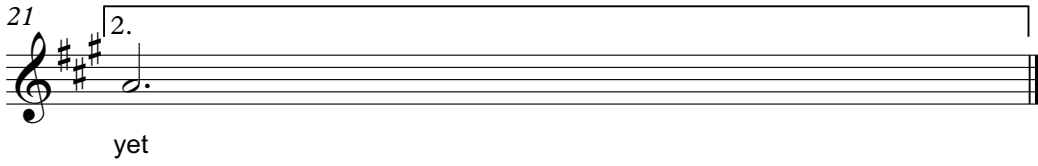
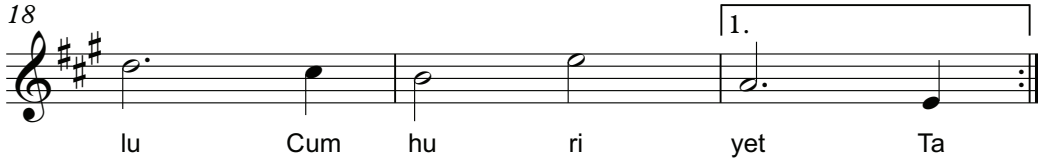
Anlatım, gösterip-yaptırma

- Bu etkinlik sırasında öğrencilerin İstiklal Marşı'nı söyleme çalışmalarını etkinliğin sonunda örneği yer alan kontrol listesini çoğaltarak izleyiniz. Etkinlik öncesinde kontrol listesini öğrencilerle paylaşarak öğrencilerin ölçütleri tanımalarını ve çalışmalarında bu ölçütlerden yararlanmalarını sağlayınız.
- Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız.
 - Önceki sayfada verilen İstiklal Marşı'nın eşliğini çalınız ya da kayıttan dinletiniz.
 - İstiklal Marşı'nı söylemeye geçmeden önce öğrencilerle nefes, ses açma ve diyafram egzersizleri yapınız.
 - Öğrencilerden İstiklal Marşı'nın nefes yerlerine dikkat etmelerini ve İstiklal Marşı'nı anlamına uygun şekilde seslendirmelerini isteyiniz.
 - Öğrencilerden seslendirme sırasında Türk bayrağına ve İstiklal Marşı'na gereken saygıyı göstermelerini isteyiniz.
 - Öğrencilerden marşın melodik yapısına ve kelimelerin vurgularına dikkat etmelerini isteyiniz.

Değerlendirme

Öğrencilerin İstiklal Marşı'nı müziksel bileşenleri uygulayarak söyleme çalışmalarını kontrol listesine göre gözlemleyiniz.

KONTROL LİSTESİ			
ÖĞRENCİNİN			
Adı, Soyadı :			
Sınıfı, Numarası :			
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	HAYIR
1	İstiklal Marşı'na başlamadan önce gerekli duruş pozisyonunu aldı.		
2	İstiklal Marşı'nda kelimeleri net ve anlaşılır söyledi.		
3	İstiklal Marşı'nı temposuna uygun söyledi.		
4	İstiklal Marşı'nı ezgisine sadık kalarak söyledi.		
5	İstiklal Marşı'nı tartımlarına dikkat ederek söyledi.		
6	İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyledi.		
7	İstiklal Marşı'nı toplu söyleme uyumuna dikkat ederek söyledi.		
8	İstiklal Marşı'nın ruhunu yansıtarak söyledi.		

Yurdun tan yerinden
Doğdu gün ışıkları ülkünün
Ey genç, karanlıklar
Savaşı var, atıl ileri!

Türk'ten yok ulu bir millet
Türk'e açıktır şan yolu
Hayat yolu Cumhuriyet.

Tarih gördü yine
Hür doğar ve hür yaşar Türkiye
Yaşa zaferinle
Ey güzel memleket Türkiye

Sardı yarasını millet
Attı tasasını millet
Yaşa, yaşa Cumhuriyet!

Ders Süreci

- Sınıfa getirdiğiniz marş, şarkı ve türkü notalarını öğrencilere dağıttınız veya bunları etki-leşimli tahtaya yansıttınız. Bu notalar üzerinde öğrencilerin bilmedikleri kavramlar hakkında önceki deneyimlerinden faydalanarak beyin fırtınası tekniği ile çıkarım yapmalarını isteyiniz.
- Dizek, nota değer tablosu, anahtarlar, ölçü sayısı, ölçü çizgisi, dinamikler (nüanslar), hız terimleri, ses değiştirici işaretler gibi müzik yazısı ve işaretleriyle ilgili temel kavramları açıklayınız.
- Verilen eserleri imkânlar dâhilinde ise çalgınızla seslendiriniz ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla öğrencilere dinletiniz.
- Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce öğrencilerin bedenlerini şarkı söylemeye hazır hâle getirebilmeleri için aşağıda verilen fiziksel rahatlatma hareketlerini ve ses egzersizlerini öğrencilerle uygulayınız.
- Eserleri kulaktan öğretim yöntemiyle öğrencilere öğretiniz.
- Öğrencilerden öğretilen eserleri nota üzerinde yazılı işaretlere uygun olarak seslendirmelerini isteyiniz.
- Eserlerde yazan hız terimleri, ölçü sayısı ve ritim kalıplarında ufak değişiklikler yaparak seslendirme çalışmalarına devam ediniz. Öğrencilere bu değişikliklerin esere etkisini sorunuz.

PORTE

Beş paralel düz çizgi ve dört eşit aralıktan oluşan şekle porte denir. Portedeki çizgi ve aralıklar aşağıdan yukarı doğru sayılır. Portenin çizgileri arasında kalan boşluğa aralık denir.

ANAHTAR

Portenin sol baş tarafına konulan ve konulduğu çizgiye kendi adını veren işarete anahtar denir. Anahtarlar yalnız çizgilere konur, aralıklara konmaz. Anahtarlar kondukları çizgi adı ile söylenir. Anahtarlar konduğu çizgiye göre notaların isimlerinin belirlenmesini sağlayan işaretlerdir.

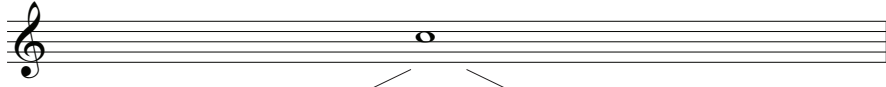

NOTA VE SUS DEĞERLERİ

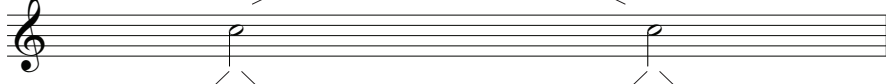
Müzikte sesli ve sessiz süreler olmak üzere iki türlü süre çeşidi vardır. Müzikteki sesli süreler notalardır. Sessiz süreler ise "sus"lardır. Sus, bir müzik parçası içerisinde susulması gereken yerleri gösteren işaretlerdir.

SESİL SÜRELER

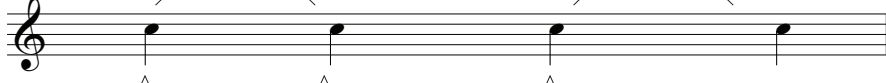
Birlik Nota (4 Vuruş)

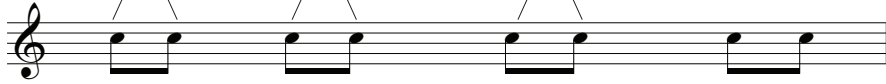
İkilik Nota (2 Vuruş)

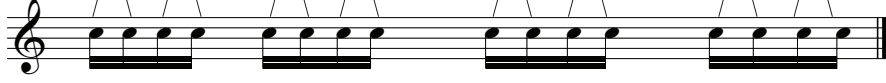
Dörtlük Nota (1 Vuruş)

Sekizlik Nota (1/2 Vuruş)

On Altılık Nota (1/4 Vuruş)

SESSİZ SÜRELER

SUS İŞARETLERİ

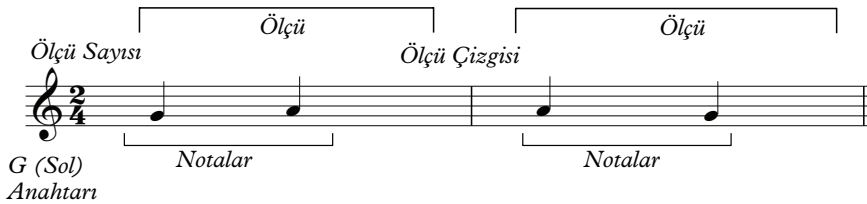

ÖLÇÜ VE ÖLÇÜ ÇİZGİSİ

Ölçü sayısına göre ölçüleri birbirinden ayıran ve porteyi dikey olarak kesen çizgiye ölçü çizgisi denir. Ölçü çizgisi ile birbirinden ayrılan eşit boşluklara ise ölçü adı verilir.

ÖLÇÜ SAYISI

Dizek üzerinde anahtarın hemen yanına yazılan ve her ölçüde kaç tane vuruş olacağını belirten sembol veya sayıdır.

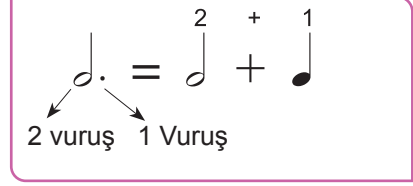
2/4'lük Ölçü Sayısı: İçinde toplamda iki tane 4'lük nota bulunan ölçü sayısını ifade etmektedir.

3/4'lük Ölçü Sayısı: İçinde toplamda üç tane 4'lük nota bulunan ölçü sayısını ifade etmektedir.

4/4'lük Ölçü Sayısı: İçinde toplamda dört tane 4'lük nota bulunan ölçü sayısını ifade etmektedir. C harfi ile de gösterilir.

Uzatma noktası, bir nota veya sus işaretinin yanına konarak sesli sürenin veya sessiz sürenin süresini uzatmak için kullanılan bir müzik işaretidir. Bir nokta, önündeki nota ya da susun yarısı kadar süre ekler.

SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER

Diyez (#): Önüne geldiği notayı yarım ses inceleştirir.

Bemol (b): Önüne geldiği notayı yarım ses kalınlaştırır.

Natural (♮): Değiştirici işaret almış notayı doğal hâline döndürür.

2. Etkinlik

Etkinlik İsmi

TEMEL MÜZİK YAZI VE İŞARETLERİYLE ÖLÇÜ TAMAMLAMA

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

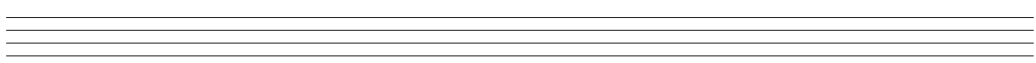
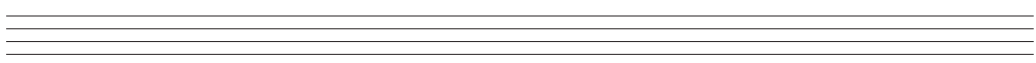
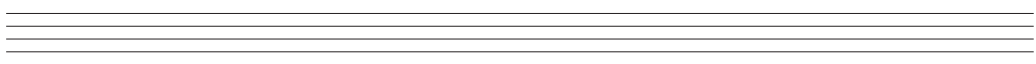
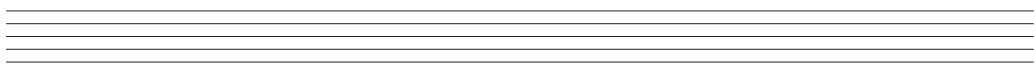
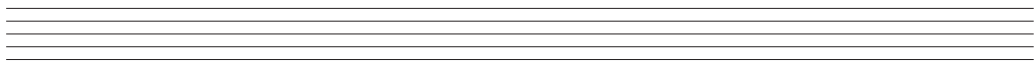
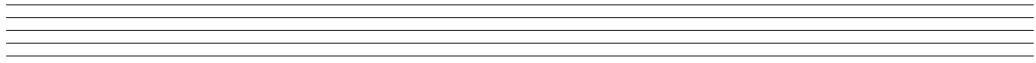
Bireysel

Yöntem ve Teknik

Anlatım, gösterip-yaptırma

■ Aşağıdaki adımları uygulayarak etkinliği tamamlayınız.

- Aşağıda yer alan boş dizeği etkileşimli tahtaya yansıtınız.
- Öğrencilerden sizin belirlediğiniz ölçü sayısına göre uygun olan sesli ve sessiz süreleri yerleştirmelerini isteyiniz.
- Her ölçüyü farklı bir öğrencinin doldurmasını sağlayınız.

Değerlendirme

Öğrencilerin etkinlik sürecindeki öğrenmelerini değerlendirmeleri için aşağıda verilen öz değerlendirme formunu çoğaltarak öğrencilere dağıtınız.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU				
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı : Sınıfı, Numarası : Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyup, kendinizle ilgili en uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.				
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Nota değerlerini (dört vuruşluk, iki vuruşluk, bir vuruşluk vb.) tanıyorum.			
2	Sus işaretlerini tanıyor ve anlamlarını biliyorum.			
3	Nota ve sus işaretlerini doğru kullanarak ölçütleri tamamlayabildim.			
4	Etkinlik sırasında yönergeleri dikkatle okudum ve uyguladım.			
5	Eksik ya da hatalı yaptığım yerleri kontrol edip düzeltmeye çalıştım.			
6	Bu etkinlikte temel müzik yazılarını daha iyi öğrendiğimi düşünüyorum.			

GÜRLÜK (NÜANS) TERİMLERİ

Müzikte eserin duygusunu, karakterini ve anlatımını daha da kuvvetlendirmek için seslerin gürlük (şiddet), vurgu ve ifade farklılıklarıyla çalınması/söylenmesini ifade eder.

TERİM ADI	ANLAMI	SEMBOLÜ
forte	kuvvetli	<i>f</i>
mezzo forte	orta kuvvetli	<i>mf</i>
piano	hafif	<i>p</i>
crescendo (kreşendo)	gittikçe kuvvetlenerek	
decrescendo (dekreşendo)	gittikçe hafifleyerek	

- Öğrencilerden elinizi kaldırdığınızda "ssssss" sesi ile nefeslerini kuvvetli bir şekilde vermelerini isteyiniz. Elinizi indirdiğinizde aynı "ssssss" sesi ile nefeslerini hafif şekilde boşaltmalarını isteyiniz. Forte, mezzo forte ve piano nüanslarını öğrenmeleri için bu çalışmayı uygulayınız.
- Sonraki sayfada yer alan "Cumhuriyet Marşı"nı öğrencilere dağıtınız. Kulaktan öğretim yöntemi ile öğrencilere marşı öğretiniz. Marşı önce kuvvetli sonra hafif bir sesle sınıfta söyleyiniz. Ardından hangi söyleme şeklinin duyguları ne şekilde harekete geçirdiğini tartışınız.

Cumhuriyet Marşı

Söz: Celal Emrem

Müzik: Zeki Üngör

P. Eşlik: İstemihan Taviloğlu

Marş ♩ = 100

Piano

3

Yur dun tan ye
rih gör dü

6

rin den doğ du gün ı şık la rı ül kü nün ey
yi ne hür do ğar ve hür ya şar Tür ki ye ya

9

genç ka ran lık lar sa va şı var a tıl i le
şa za fe rin le Ey gü zel mem le ket Tür ki

12

ri ye Türk ten yok u lu bir mil let Tür

15

ke a çık tır şan yo lu ha yat yo

18

lu Cum hu ri

20

1. yet Ta yet 2.

Cumhuriyetimizin 50. Yıl Marşı

Söz: Bekir Sıtkı Erdoğan
Müzik: Necil Kazım Akses

Marş

Müj-de ler var yur du mun top ra ğı na ta şı na er

di Cum hu ri ye tim el li şe ref ya şı na

Bu rüz gar la şah lan mış dal ga dal

ga bay ra ğım baş ka bir tüğ ya raş maz Tür

kün öz gür ba şı na Cum hu ri yet öz gür lük in

san ca var lık yo lu lu A ta tür kün çiz di

ğ i çağ daş uy gar

lık yo lu A lık yo lu

HIZ (TEMPO) TERİMLERİ

Bir müzik eserinin hangi tempoda seslendirileceğini belirten terimlere hız terimleri denir. Hız terimleri müzik eserinin ilk ölçüsünün hemen sol üst kısmına yazılır.

Largo: Müzikteki en yavaş tempodur. İtalyanca bir terim olarak çok ağır anlamında kullanılır. Largo temposunda her notanın derin bir nefes alır gibi çalınması melodilerin duygusal derinlikle işlenmesine olanak tanır.

- Antonin Dvořák (Antonin Dvorjak)-Mi minör Senfoni No. 9, 2. Bölüm
- Wolfgang Amadeus Mozart (Volfgang Amadeus Mozart)-Si bemol Majör Sonat No. 32 K.454, 1. Bölüm
- Johan Sebastian Bach-İki keman için Re minör Konçerto 2. Bölüm

Adagio (adacyo): Yavaş bir tempodur ama largo kadar ağır değildir. Adagio müziğinde de duygusal bir yoğunluk vardır.

- Arcangelo Corelli (Arkancelo Korelli)-Re Majör Konçerto Op. 6 No. 4
- Tomaso Albinoni (Tomazo Albinoni)-Sol minör Adagio
- Ludwig van Beethoven (Ludving Van Beytofin)-Moonlight [Munlayt (Ay Işığı)] Sonat 1. Bölüm

Andante: Orta hızda bir temponun başlangıcıdır. Müzik hem ritmik bir akış içindedir hem de hafif bir yavaşlık taşır.

- Do Majör Piyano Konçerto No. 21 K.467, 2. Bölüm (Elvira Madigan)
- Franz Schubert (Franz Şubert) - String Quartet [Sitring Kuartet (Yaylı Çalgılar Dörtlüsü)] No.14, 2. Bölüm
- Franz Doppler (Frants Dopplr)-Fantaisie Pastorale Hongroise for Flute and Piano [Filüt end Piyano (Macar doğal yaşam temalarını işleyen, flüt ve piyano için yazılmış bir eser)]

Moderato: Ne çok hızlı ne de çok yavaş olan orta hızdaki bir temponun adıdır. Sakin tempo-lara göre daha dinamik fakat hızın aşırı olmadığı bir tempodur.

- Ludwig van Beethoven-Für Elise (Für Elize) No. 25
- Schubert (Şubert)-Impromptu [İmpromptu (Doğaçlama hissi veren eser)] Op. 90 No. 3
- Sergei Prokofiev (Sergey Prokofyev)-Flüt Sonatı Re Majör, Op. 94

Allegro: Müzikte oldukça canlı ve hızlı bir tempodur. Enerjik, neşeli bir karakteri vardır. Allegro, müziği dinamik ve hareketli kılar; genellikle şenlikli ve olumlu bir atmosfer yaratır.

- W.A. Mozart-Eine Kleine Nachtmusik (Ayn Kılâyın Nayht müzik) K.525, 1. Bölüm
- Antonio Vivaldi-Le Quattro Stagioni (4 mevsim), "La Primavera (La Primavera)" (İlkbahar) Op. 8 1.Bölüm
- Ludwig van Beethoven Do minör 5. Senfoni Op. 67 1. Bölüm

Presto: Çok hızlı anlamına gelmektedir. Eserin en hızlı tempoda çalınacağını ifade eder.

- Antonio Vivaldi (Antonya Vivaldi)-Le Quattro Stagioni [Le Kuarto Sitrasoni (4 mevsim)], "L'estate (Lestate)", 3. Bölüm
- Ulvi Cemal Erkin "Köçekçe"
- Cemal Reşit Rey "Lüküs Hayat Opereti"

TEMPO DEĞİŞİKLİKLERİ

Accelerando [accel. (acelerando)]: Müzikte hızın yavaşça artması anlamına gelir. Bu terim, bir eserin başlangıcında yavaş olan tempoyu giderek hızlandırmak için kullanılır.

- "Boşvermişim Dünyaya" eserinin başlangıç kısmında yer alan temponun gittikçe arttığını göstermek için öğrencilere dinletiniz.

Ritardando [ritard., rit. (ritardando)]: Müzikte hızın yavaşça azalması anlamına gelir. Altına yazıldığı notanın değerinden çok daha uzun çalınmasıdır. Bu genellikle bir eserin sonunda, bir sonuca ya da çözüme ulaşılırken kullanılır.

Handel'in (Hendel) "Sarabande"(Saraband) eserinin final bölümünde yer alan ritardando, şarkının dramatik ve duygusal yapısının zirveye ulaşmasını sağlar.

Rallentando (rall.): Müzikte hızın yavaşça azalması anlamına gelir. Rallentando sırasında hız sadece tek bir noktada kesilmez; aksine yavaşlama adım adım, doğal bir şekilde gerçekleşir. Rallentando daha doğal bir hız kaybı yaratır, ritardando daha belirgin bir hız değişikliği sağlar.

Edward Elgar'ın (Edvird Elgar) "Pomp and Circumstance March No.1 (Pamp and Sirkumstens Marş No.1)" eserinin sonunda müzik giderek ağırlaşır ve eser görkemli bir kapanış yapar. Rallentando burada hem duygusal bir doruk noktası hem de zarif bir bitiş sağlar.

- Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce şunları yapınız:

Bedensel Rahatlama Hareketleri: Omuz silkme, boyun çevirme gibi basit hareketlerle öğrencilerin bedenlerini gevşetmelerini sağlayınız.

Nefes Egzersizleri: Öğrencilere diyafram nefesi alma, uzun ve kontrollü nefes verme gibi egzersizler yaptırınız.

Ses Egzersizleri: Yumuşak "mm" sesi, dudak trili gibi basit egzersizlerle öğrencilerin ses tellerinin ısınması sağlayınız.

BEDENSEL RAHATLAMA VE NEFES EGZERSİZLERİ

1. Doğru Duruş ve Nefes Farkındalığı (1-2 dakika)

- Ayakta durun, ayaklar omuz genişliğinde açık olmalı.
- Omuzlar serbest, kollar yanda, boyun uzun olmalı.
- Derin nefes alın (burnunuzdan 4 saniyede) ve ağızdan yavaşça verin (6 saniyede).
- 3-4 kez tekrar edin.

2. Boyun ve Omuz Rahatlatma (1-2 dakika)

- Başınızı yavaşça sağa sola çevirin. Ardından başınızı öne eğin. Baş ilk konumuna geldikten sonra arkaya doğru başınızı itin (Bu çalışmada boynunuzun zarar görmemesi için sert hareketlerden kaçının.).
- Omuzları yukarı kaldırıp bırakın (5 kez).
- Omuzları öne ve arkaya doğru daire çizerek çevirin (5 tur).

3. Yüz Kasları Gevşetme (1 dakika)

- Gözleri sıkarak kapatın, sonra genişçe açın (3 kez).
- Dudakları büzün, sonra "aaaaa" diyerek çeneyi serbest bırakın.
- Yüzünüzle abartılı mimikler yapın (gülümse, kaş çat, kaş kaldır vs.).

4. Vücut Sallama ve Enerji Toplama (1-2 dakika)

- Dizleri hafif bükerek vücudu hafifçe öne, arkaya veya yanlara sallayın.
- Elleri serbest, omuzları rahat, bütün vücudu gevşek tutun.
- Sonra ayakta sabit durup gözleri kapatarak 3 derin nefes alın ve odaklanın.

5. Vokal Isınma ile Uyumlu Gevşeme (2 dakika)

- "Mmm", "ng" gibi rezonans sesleri ile titreşim hissedilecek şekilde mırıldanma
- Dudak trill (motor sesi: brrrr) veya dil trill (rrrr) egzersizleri
- Gittikçe artan uzunlukta ve yükseklikte "siren" sesi çıkarma (sirene benzer, "uuu-aaa")
- "ma - me - mi - mo - mu" hece serisiyle yumuşak artikülasyon çalışması (2 tur)
- "ya ya ya - yâ yâ yâ" kalın seslerden ince seslere doğru ses açma (açık vokal)
- "ni na no nu ne" ile hızlı tempoda hece tekrarı (çene esnekliği için)
- "ooo - aaa" ses uzatma, doğru nefesle 5 saniye boyunca söyleme

SES EGZERSİZLERİ

- 1. Egzersiz:** Rezonansın sağlanması için kapalı ağızla yapılan ses egzersizleri faydalıdır. Kapalı ağızla seslerde "M" sessiz harfi ile yapılan tınlama çalışmalarında fazla ses vermeden hafifçe mırıldanmaya özen gösterilir. Bu şekilde, ağız ve burun boşluklarında titreşim hissedilir. Bu titreşim rezonans boşluklarında dolaşarak yüz çevresindeki titreşim alanlarını açar.

- 2. Egzersiz:** Bu egzersizlerde rahat bir tondan başlayarak yavaş yavaş yarımşar ton inceye çıkılır. Yeteri kadar inceye çıkıldıktan sonra, bu kez yarımşar ton aşağıya inilmeye başlanır. Herhangi bir tonun üzerinde pürüzleşme veya zorlanma olur veya sesi iyi tınlamazsa geriye dönülerek aynı egzersiz bir ton aşağıdan tekrar denenmelidir.

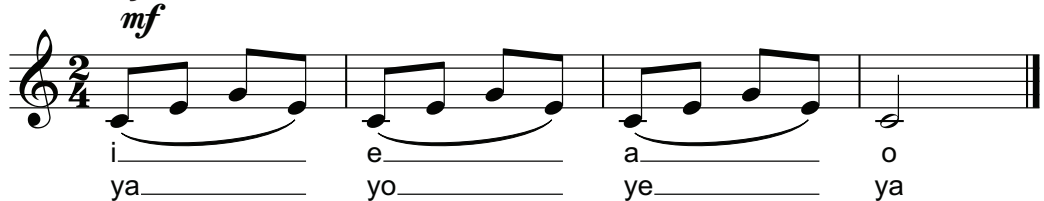
1. Örnek Egzersiz

2. Örnek Egzersiz

3. Örnek Egzersiz

4. Örnek Egzersiz

mf

ri _____ ya
mi _____ ya
yu _____ ya

5. Örnek Egzersiz

mf

mi _____ yo _____ mi _____ yo
si _____ so _____ si _____ sa
di _____ ye _____ di _____ yo
ri _____ ya _____ ri _____ yo

6. Örnek Egzersiz

p

mi _____ yo _____ mi _____ yo _____ ya
si _____ so _____ si _____ so _____ sa
di _____ ye _____ di _____ yo _____ ya
ri _____ ya _____ ri _____ yo _____ ya

7. Örnek Egzersiz

mf

yu _____ ya

8. Örnek Egzersiz

p

mam mem mim mom mi _____ ya

9. Örnek Egzersiz

f

ri _____ ya _____ yo

3. Etkinlik

Etkinlik İsmi

HALK EZGİSİNDEN MÜZİK DİLİNE

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Grup

Yöntem ve Teknik

Gösterip- yaptırma, kulaktan öğretim

- Öğrencilere "Bahçalarda Börülce ve Güzel Yurdum" türkülerini dijital/teknolojik araçlar (bilgisayar, tablet, etkileşimli tahta, hoparlör) ya da enstrümanınızı (piyano, gitar vb.) kullanarak eseri dinletiniz. Ardından ezgiyi küçük bölümlere ayırınız ve tekrar ediniz.
- Ritim, melodi ve artikülasyona dikkat ederek seslendirme çalışması yapınız. Şarkının notasını ekrana yansıtınız. Öğrencilerle nota üzerindeki temel müzik terimlerine (ölçü sayısı, porte, anahtar, nota süreleri, artikülasyon işaretleri vb.) dikkat ederek okuma yapınız.

Bahçalarda Börülce

Tekirdağ Türküsü
Düz: Salih Aydoğan

Allegro

Oy — oy a man oy — Bah - ça - lar —

4 *p* da — bö - rül - ce — Bah - ça — lar — da — bö - rül - ce —

7 oy - nar ge - lin — gö - rüm - ce — oy - nar ge - lin —

10 gö - rüm - ce — Mo ri ye le lel li

12 ya ri ni na ni na nay Mo ri ye le lel li ya ri ni na nay —

Bahçalarda börülce
Oynar gelin görünce
Oynasınlar bakalım
Bir araya gelince

Bahçalarda eğretilti
Oynar arı iki elti
İkisi de bir boyda
Bilinmiyor kıymeti

Bahçalarda karataş
Oynarlar kardeş kardeş
İkisi de bir boyda
Bulunmuyor arkadaş

Güzel Yurdum

Hicaz Sofyan

Söz: Hamdi Tuncer
Müzik: Salih Aydoğan

1.

Yüz yıl la rın ı şı ğı sin uy gar lık lar be şı ğı sin

5 2.

be şı ğı sin Yer yü zü nün çi çe ği sin

8

çi çe ği sin sen Tür ki yem Yer yü zü nün

11

çi çe ği sin çi çe ği sin sen Tür ki yem

14

Gü zel yur dum Tür ki ye Tür ki ye

16

de ğer sin her öv gü ye öv gü ye

Yüzyılların ışığısin,
Uygarlıklar beşığısin,
Yeryüzünün çiçeğisin,
Çiçeğisin sen Türkiyem.
İnce kızlar türkü yakar,

Yiğitlerin halay çeker,
Burcu, burcu gülün kokar,
Gülün kokar, hep Türkiyem.
Güzel yuvam Türkiye,
Değersin her övgüye.

Eklemedir Koca Konak

Orta Yavaş

Aydın Türküsü

mf Ek le__ me__ dir ko ca__ ko__ nak ek__ le__
 Bi zim__ ba__ ğın me nek__ şe__ si a__ lo__
 Bi zim__ ba__ ğa gi de__ ri__ ken ser__ ha__

4 me__ a man a__ man *p* Naz lı da ya__ rim__ yi ne yi ne gel__ di
 lur__ a man a__ man A__ lem de sev__ di__ ği__ ne de ya__ nar
 7 ya__ a man a__ man Çek ti__ ler__ ko__ lum__ dan__ be__ ni

10 ak__ lı__ ma__ Na sıl__ e de__ yim
 kü__ lo__ lur__ Sev di__ ği__ ni
 ten__ ha__ ya__ Na sıl__ e de__ yim

13 ba şım__ da__ ki sev__ da__ ya__ a man a__ man
 a la__ ma__ yan de__ lo__ lur__ a man a__ man
 ba şım__ da__ ki sev__ da__ ya__ a man a__ man

p 16 A man a man dost lar__ yol__ dan__ gel__ dim yor__ gu__
 Hay di hay di gi de lim__ ay__ na lı ka va ğa ü__ çü__
 A man a man dost lar__ ka__ bir__ ba__ na dar__ ge__

18 num__ Or__ ta da boy__ lu__
 müz__ Ta__ ze de şef__ ta__
 lir__ Bu__ genç__ lik__ te__

bir__ gü__ ze__ le vur__ gu__ num__
 li__ dir__ bi__ zim__ yü__ kü__ müz__
 ö__ lüm__ ba__ na zor__ ge__ lir__

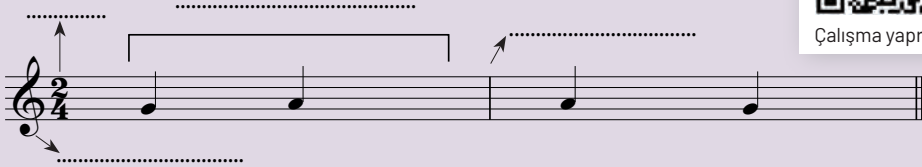
Değerlendirme

Öğrencilerden zorlandıkları noktaları paylaşımlarını isteyiniz.

ÇALIŞMA YAPRAĞI

1. Aşağıda dizek üzerinde verilen noktalı alanları doldurunuz.

2. Aşağıdaki İstiklal Marşı notasında yuvarlak içine alınmış ve numaralandırılmış sembollerin isimlerini ve ne anlama geldiğini ilgili numaranın karşısına yazınız.

İstiklal Marşı

Moderato

Söz: Mehmet Akif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Üngör

1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

6..... 7..... 8..... 9.....

PERFORMANS GÖREVİ		
İçerik Düzeyi	Beklenen Performans	Değerlendirme
Tema Adı: Bir Marşın Doğuşu Öğrenme Hedefi: İstiklal Marşı'nın yazılma sürecine dair bilgileri toplayabilme, marşın anlamını ve duygusal yapısını kavrayabilme, tarihsel doğruluk, ifade gücü ve müzikal uyumla performansı gösterebilme	Müzikal ve dramatik unsurları bütünleştirebilme	Öz değerlendirme formu Dereceleme ölçeği
Bu görevde İstiklal Marşı'nın yazıldığı dönemin tarihsel ve toplumsal koşullarını araştırarak Mehmet Akif Ersoy'un yaşadıklarını, duygu durumunu ve marşın yazılış sürecini sahneye taşıyınız. Grup çalışması şeklinde yapılacak bu gösteride müzikal öğeleri (fon müziği, ses efektleri vb.) kullanınız.		
Drama yöntemiyle hazırlayacağınız İstiklal Marşı'nın yazılma sürecini sahnelemeniz için aşağıdaki adımları takip ediniz. 1. Adım İstiklal Marşı'nın yazıldığı dönemi, Mehmet Akif Ersoy'un hayatını, marşın anlamını ve içinde barındırdığı duyguları anlamak için araştırma yapınız. 2. Adım Yaptığınız araştırmalara dayanarak İstiklal Marşı'nın yazılış sürecini anlatan bir drama senaryosu hazırlayınız. 3. Adım Senaryonuzu sahneye uyarlamak için sahne düzeni, kostüm, müzik, ses efektleri gibi öğeleri planlayarak gösteri tasarımı yapınız. 4. Adım Hazırladığınız senaryoyu grup arkadaşlarınızla prova yapınız. 5. Adım Sahnelediğiniz gösteriyi sınıf ortamında süreye dikkat ederek sununuz.		
Performans görevi, öğretmen tarafından dereceleme ölçeği ile değerlendirilecektir. Öğrenci ise kendisini öz değerlendirme formu ile değerlendirecektir.		

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı : Sınıfı, Numarası : Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyup, kendinizle ilgili en uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.	
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	CEVAPLAR
1	İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemin koşullarını araştırdım ve dönemin zorluklarını anladım. ☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır
2	Mehmet Akif Ersoy'un yaşadıklarını anlamaya çalışırken en çok etkilendiğim yön neydi?
3	Bu göreve hazırlanırken görevimi grup içinde nasıl paylaştım ve nasıl katkı sundum? ☐ Rol aldım ve metni yazmaya katkıda bulundum. ☐ Müzik/efekt düzeniyle ilgilendim. ☐ Sahne düzeni/kostümle ilgilendim. ☐ Provalara düzenli katıldım. ☐ Diğer:
4	Performans sırasında duygumu yansıtmada kendimi nasıl değerlendiriyorum? ☐ Güçlü şekilde hissettim ve yansıttım. ☐ Zaman zaman zorlandım ama elimden geleni yaptım. ☐ Duyguyu tam olarak hissedemedim.
5	Fon müziği, ses efektleri ve sahne unsurlarının gösteriye etkisini nasıl buluyorum? ☐ Gösteriyi daha anlamlı ve etkileyici hale getirdi. ☐ Kısmen destek oldu. ☐ Etkisi çok sınırlıydı.
Görev sürecinde en çok öğrendiğim/geliştirdiğim yön:	

PERFORMANS GÖREVİ: “Bir Marşın Doğuşu”-Dereceleme Ölçeği

Bu performans görevi, öğrencilerin İstiklâl Marşı’nın yazılma sürecini drama yoluyla tarihsel, duygusal ve sanatsal bütünlük içinde sunmalarını hedefler. Aşağıdaki başarı düzeyleri, dereceleme ölçeğine göre verilen toplam puanın nasıl yorumlanması gerektiğini açıklar.

Grup Öğrencilerinin Adı, Soyadı:

.....

.....

ÖLÇÜTLER	Çok İyi (4)	İyi (3)	Geliştirilmeli (2)	Yetersiz (1)
Dönemin tarihsel ve toplumsal koşulları doğru araştırılmış ve aktarılmış.	☐	☐	☐	☐
Senaryo anlamlı, yaratıcı ve tarihsel gerçekliğe uygun şekilde yazılmış.	☐	☐	☐	☐
Sahneleme sırasında duygular etkili bir şekilde izleyiciye yansıtılmış.	☐	☐	☐	☐
Müzikal öğeler (fon müziği, ses efektleri vb.) uygun ve etkili kullanılmış.	☐	☐	☐	☐
Kostüm, sahne düzeni ve görsel materyaller döneme uygun seçilmiş.	☐	☐	☐	☐
Grup üyeleri görev dağılımına uymuş ve iş birliği içinde çalışmıştır.	☐	☐	☐	☐
Gösteri süresi etkin kullanılmış, zaman yönetimi başarılıdır.	☐	☐	☐	☐

Puanlama ve Yorumlama

- **24–28 Puan (Çok Başarılı):** Performans, tarihsel doğruluk ve duygusal bütünlükle güçlü bir şekilde aktarılmıştır.
- **17–23 Puan (Başarılı):** Genel olarak iyi bir performans, küçük eksiklikler mevcut.
- **0–16 Puan (Geliştirilmeli):** Performansta belirgin eksikler var, geliştirmeye ihtiyaç duyuluyor.
- **0–9 Puan (Yetersiz):** Görev hedeflerine ulaşılamamış.

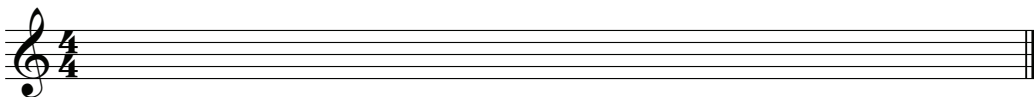
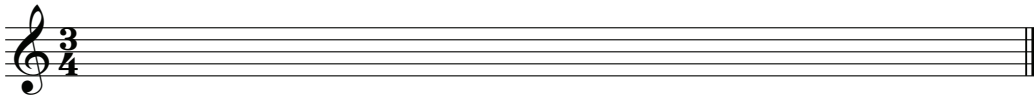
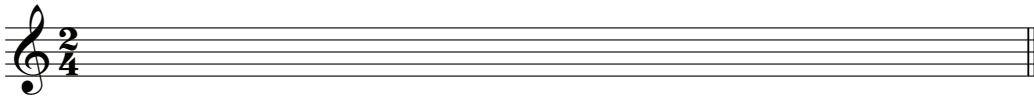
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Aşağıda verilen ölçme ve değerlendirme sorularını çoğaltarak öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerini sağlayınız.

1. Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise “D”, yanlış ise “Y” harfini yazınız.
- () Crescendo giderek hızlanmayı ifade eder.
- () İstiklal Marşı'nın ilk bestecisi Osman Zeki Üngör'dür.
- () Bemol işareti önüne geldiği notayı yarım ses kalınlaştırır.
- () Allegro terimi müziğin yavaş tempoda çalınması gerektiğini belirtir.
- () Portenin sol baş tarafına konulan ve konulduğu çizgiye kendi adını veren işarete anahtar denir.
2. Aşağıdaki müzik terimlerinden hangisi sırasıyla "çok yavaş ve çok hızlı" anlamına gelir?
- A) Andante-Allegro B) Allegro-Adagio C) Largo-Presto
- D) Largo-Allegro E) Moderato-Largo
3. Aşağıda verilen gruplardan hangileri ses değiştirici işaretlerdendir?
- A) Natürel-Diyez-Bemol
- B) Adagio-Largo-Andante
- C) Natürel-Bemol-Moderato
- D) Diyez- Bemol- Sol anahtarı
- E) Accelerando-Ritardando-Rallentando

4. Yukarıdaki ölçülerin içinde yazan notalara karşılık gelen ölçü sayısını doğru olarak işaretleyiniz.
- A) 3/4 B) 2/4 C) 4/4 D) 3/8 E) 6/8
5. 2/4, 3/4, 4/4'lük ölçü sayılarında birer ölçülük ritmik motif oluşturunuz. Ölçü içlerinde farklı nota değeri kullanmaya özen gösteriniz.

Temanın pdf'sine
bu karekod
üzerinden ulaşılır.

2. TEMA

MÜZİK KÜLTÜRÜ

DERS SAATİ	40 saat
İÇERİK ÇERÇEVESİ	Türk Müziği Eserleri, Farklı Türde Eserler, Millî Değerleri Konu Edinen Marşlar
ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	MÜZ.HAZ.2.1. Türk müziği eserlerini müziksel söyleyebilme a) Türk müziği eserlerini söylemeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir. b) Türk müziği eserlerini söylerken uygun teknikleri kullanır. c) Türk müziği eserlerini söylerken müziksel bileşenleri uygular. MÜZ.HAZ.2.2. Farklı türde eserleri müziksel söyleyebilme a) Farklı türde eserleri söylemeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir. b) Farklı türde eserleri söylerken uygun teknikleri kullanır. c) Farklı türde eserleri söylerken müziksel bileşenleri uygular. MÜZ.HAZ.2.3. Millî değerleri konu edinen marşları müziksel söyleyebilme a) Millî değerleri konu edinen marşları seslendirmeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir. b) Millî değerleri konu edinen marşları söylerken uygun teknikleri kullanır. c) Millî değerleri konu edinen marşları söylerken müziksel bileşenleri uygular.
ANAHTAR KAVRAMLAR	müziksel söyleme, Türk müziği

Temayla ilgili
özet bilgilerin yer
aldığı belgeye
bu karekod
üzerinden
ulaşılır.

Ön Değerlendirme

■ Öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- Müzik türlerinden hangilerini biliyorsunuz?
- Daha önce herhangi bir Türk müziği eseri söylediniz mi?
- Atatürk'ü ve millî değerleri konu edinen marşlarımızı dinlerken veya söylerken neler hissedersiniz?

Bağlantı Noktası

■ Aşağıdaki soruları öğrencilere yönelterek öğrencilerden cevaplamalarını isteyiniz.

- Günlük hayatta dinlemekten keyif aldığınız müzik türleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Bugüne kadar Türk müziğine ait hangi türde eserler dinlediniz veya söylediniz?
- Ailenizde veya çevrenizde Türk müziği ile ilgilenen var mı?

2.1. TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİ

Dersten Önce

- Enstrümanınızı, notalarınızı ve farklı türden müzik örneklerini sınıfa getiriniz.

Dikkat Çekme

- Öğrencilerin aşağıdaki görselle ilgili olarak müziğin türü ve çalınan enstrümanlar hakkında düşüncelerini paylaşmalarını sağlayınız (Görsel 2.1, Görsel 2.2).

Görsel 2.1: Türk halk müziği topluluğu

Görsel 2.2: Türk sanat müziği topluluğu

Ders Süreci

- Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce öğrencilere bedensel rahatlatma hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmelerini sağlayınız.
- Öğrencilere Türk sanat müziği ve Türk halk müziği hakkında bilgi veriniz.
- Öğrencileri gruplara ayırınız. Her grubun ortak çalışma sorumluluğu üstlenerek dinletilen Türk müziği eserlerinden birini seçmelerini isteyiniz.
- Seçilen eserin Türk sanat müziği türünde ise gırtlak namelerine, Türk halk müziği türünde ise yöresel söyleyiş özellikleri ve ağız yapısına dikkat ederek öğrencilerin söylemelerini sağlayınız.
- Öğrencilere seçtikleri eserlerin hikâyelerini anlatan örnekler izletiniz. Öğrencilerin dönemsel ya da coğrafi özelliklere, toplumun sosyokültürel yapısına ilişkin çıkarım yapmalarını sağlayınız.
- Bu süreçte millî ve manevi değerlerin önemine dikkat çekiniz.
- Eserlerin söylenmesi sırasında ritminin korunmasına yardımcı olunuz. Seçilen eserler söylenirken öğrencilerin ritmik yapıyı ayırt etmeleri için esere alkış tutarak, parmak şıklatarak ve farklı materyaller kullanarak eşlik etmelerini isteyiniz.

TÜRK HALK MÜZİĞİ

Türk Halk Müziği, Türk milletinin yüzyıllar boyunca yaşadığı olayları, duyguları, gelenekleri ve kültürel değerleri anlatan bir müzik türüdür. Türk halk müziği (türkü) sözlü olarak kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa iletilen ve tarihten süzülerek gelen zengin bir geleneğin ürünüdür. Türk Bu müzik türü halkın yaşadığı yörenin yaşam tarzını, coğrafyasını, iklimini, geleneklerini, kültürünü ve kişilerin duygularını (aşk, ayrılık, kahramanlık, ölüm, yaşam sevinci gibi) yansıtan ve genellikle halkın içinden çıkan anonim eserlerden oluşur. Bir başka ifadeyle kimin yazdığı bilinmez. Ancak aşık ve ozanlar da halk müziğine önemli katkılar sunmuştur. Aşık Veysel, Karacaoğlu, Neşet Ertaş gibi sanatçılar, halkın duygularını sazlarıyla dile getirmiştir.

Gerek makam sayısı gerekse usuller bakımından oldukça zengin olan Türk halk müziği türleri; ezgi yapısına, ritmine, konusuna ve yöresel özelliklerine göre uzun hava ve kırık hava olarak iki ana başlıkta toplanır.

Cumhuriyet Dönemi'nden sonra halk müziği derlenmiş ve devlet tarafından korunmaya başlanmıştır. Özellikle 20. yüzyılın başlarında Muzaffer Sarısözen'in başlattığı derleme çalışmaları sayesinde birçok türkü kayıt altına alınmıştır.

Türk halk müziğinin başlıca çalgıları; bağlama, mey, kaval, zurna, davul, tulum, kabak kemane, kemençe, curadır. Öğrencilerin kayıta kullanılan çalgıları ve söyleyiş özelliklerini ayırt etmelerini isteyiniz.

Bağlama: Türk halk müziğinin başta gelen eşlik çalgısıdır. 7 tellidir. Bağlamaya (Görsel 2.3) "Saz" da denir. Tezeneyle (mızrapla) çalınır.

Görsel 2.3: Bağlama

Mey: Ahşap üflemeli, kamışlı bir halk çalgısıdır (Görsel 2. 4). Gürgen, ceviz ve benzeri sert ağaçlardan yapılır.

Görsel 2.4: Mey

Zurna: Çift kamışlı ahşap üflemelidir. Geleneksel halk müziği çalgısıdır (Görsel 2. 5).

Görsel 2.5: Zurna

Davul: Tarihin en eski çalgılarından biridir (Görsel 2. 6). Ses gücü yüksek, büyük boyutlu vurmali bir çalgıdır.

Görsel 2.6: Davul

Tulum: Gövdesi hayvan derisinden oluşmuş Karadeniz Bölgesi'ne ait üflemeli yöresel bir çalgıdır (Görsel 2. 7).

Görsel 2.7: Tulum

Cura: Bağlama ailesinin en küçük ve en ince sesli çalgısıdır (Görsel 2. 8).

Görsel 2.8: Cura

Kaval: Ahşap veya kemikten yapılan nefesli bir çalgıdır. Özellikle çobanların sembolüdür (Görsel 2. 9).

Görsel 2.9: Kaval

Kabak Kemane: Yaylı bir çalgıdır. Özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerinde çalınır (Görsel 2. 10).

Görsel 2.10: Kabak kemane

Kemençe: Karadeniz kemençesi ve klasik kemençe olmak üzere çeşitleri vardır. Karadeniz kemençesi horonlarda başrolüdür (Görsel 2. 11).

Görsel 2.11: Kemençe

UZUN HAVA

Belli bir temposu ve ritim kalıbı yoktur. Genellikle hüznü ve derin duygularla söylenir, dinleyenlerde duygu yoğunluğu yaratır. Başlıca uzun hava türleri; ağıt, hoyrat, bozlak, divan, barak, gariptir.

Ağıt: Anadolu halk kültüründe ölenlerin ya da üzücü bir olay ardından acıyla söylenen, duygularını içtenlikle anlatıldığı yanık söz ve ezgilerden oluşan doğaçlama ağlayış geleneği.

Hoyrat: Halk müziğimizde imalı sözler içeren şiirler üzerine yakılmış usulsüz ezgilerdir.

Bozlak: Halk müziğinde bir uzun hava çeşididir. Halk dilinde "bağırmak", "haykırmak" anlamına gelir.

Divan: Halk müziğinde yer alan bir uzun hava çeşididir.

Barak: Halk müziğinde bir hava çeşididir. Gaziantep'in Nizip ve Oğuzeli ilçesi dolaylarında yerleşmiş bir müzik türüdür.

Gariptir: Türk halk müziğinde bir uzun hava türüdür. Yalnızlık, gurbet, dert, hasret, fakirlik gibi temalar işlenir.

- Türk halk müziğinin uzun hava türüne ait "Ali De Bey'im De Taş Başında Oturur, Sarı Yayılam Seni Yaylayamadım, Ankara'da Yedik Taze Meyvayı, Zahidem, Bir Gün Şu Dünyadan Göçüp Gidersen " türkülerini öğrencilere dinletiniz.

Bir Gün Şu Dünyadan Göçüp Gidersem (Ağıt)

Yöresi: Malatya-Arguvan
Kaynak Kişi: Hasan Durak
Derleyen: Cemal Kaya

Bir gün şu dünyadan göçüp gidersem (sunam) dağlar duman aman
Boşa gider göz yaşların ağlama sunam dağlar duman aman aman
Yok olur benliğim çürürse beden (sunam) dağlar duman aman
Boşa gider göz yaşların ağlama sunam dağlar duman aman

Bazı bazı mezarıma gelesin (sunam) dağlar duman aman
Dileğin kabuldur da bunu bilesin sunam dağlar duman aman aman
Ben murad almadım da bunu bilesin (sunam) dağlar duman aman
Boşa gider göz yaşların sunam dağlar duman aman aman

KIRIK HAVA

Düzenli bir ritim ve ölçü ile söylenir. Genellikle danslara, oyunlara eşlik eder. Canlı ve hareketlidir. Başlıca kırık hava türleri; halay, bar, horon, karşılama, kaşık havası, semah, teke zortlatması ve zeybehtir.

Halay: Anadolu halk danslarının ana damarlarından biri olarak davul zurna eşliğinde kol kola, halka ya da yarım halka şeklinde yürütülen "toplulu oyun" özelliğindeki danslarımızın genel adıdır.

Bar: Doğu Anadolu'nun daha çok Bayburt'tan Kars'a kadar olan illerinde, merkez olarak Erzurum dolaylarında, davul zurna eşliğinde yürütülen, genellikle "dizi oyunu" özelliğindeki zengin simgesel anlatım renkleriyle bezeli halk danslarının genel adıdır.

Horon: Karadeniz kıyı şeridinin özellikle doğusunda Trabzon, Rize, Artvin'e kadar uzanan bölgede kemençe ve tulum eşliğinde, canlı tempoda oynanan dans türüdür.

Karşılama: Ağırıklı bölgesi Trakya olmak üzere, Anadolu'nun birçok yöresinde, iki ya da daha çok kişinin yüz yüze gelerek yürüttüğü danslara verile addır.

Kaşık havası: Halk danslarımız arasında özellikli bir yeri bulunan, ama bağımsız bir müzik türü niteliği taşımayan danslara verilen addır.

Semah: Alevi ve Bektaşî topluluklarınca müzik eşliğinde oynanan, bir tür törensel halk dansı.

Teke zortlatması: Halk müziğimizde özgün bir türkü çeşididir ayrıca bu türkü eşliğinde oynanan Isparta, Burdur, Antalya bölgesine ait halk dansına verilen isimdir.

Zeybek: Daha çok Ege Bölgesi'nde yoğunlaşmış, köklü bir halk dansına eşlik eden aksak ritimli müziktir.

- Türk halk müziğinin kırık hava türüne ait "Bahçası Var Barı Var, Fidayda, Bahçada Yeşil Çınar, Çökerme, Bahça Duvarından Aştım, Elindedir Bağlama" türkülerini öğrencilere dinletiniz.

Bahçası Var Barı Var (Atabarı)

Artvin Türküsü

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

♩ = 300

Bah ça sı var ba rı var Ay__ va sı var na rı var

5

Bah ça sı var ba rı__ var Ay__ va sı var na rı var

9

A ta__ mız dan ya__ di gar__ biz__ de A ta__ ba rı var

13

A ta__ mız dan ya__ di gar__ biz__ de A ta__ ba rı var

Bahçası var, bağı var
Ayvası var, narı var
Bahçası var, bağı var
Ayvası var, narı var
Atamızdan yadigâr
Bizde atabarı var

Atamızdan yadigâr oy
Bizde atabarı var
Uzun uzun kamışlar
Ucunu budamışlar
Uzun uzun kamışlar
Ucunu budamışlar

Benim ela gözlümü
Gurbete yollamışlar
Benim ela gözlümü oy
Gurbete yollamışlar

Fidayda (Hüdayda)

(Kaşık Havası)

Ankara Türküsü
Derleyen: Nida Tüfekçi

4

7

10

13

16

A man_ bul gu ru kay

19

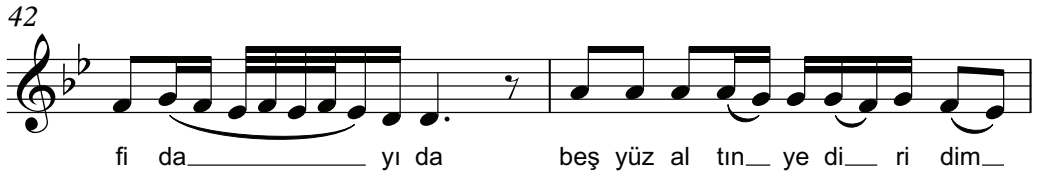
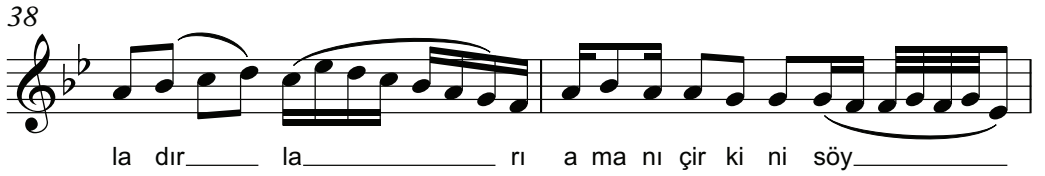
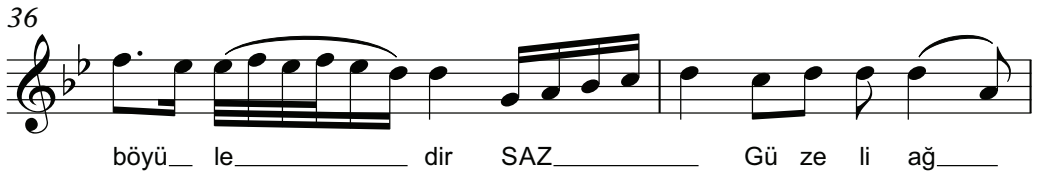
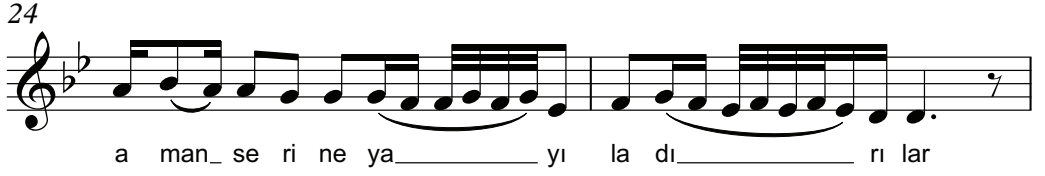

na___dır_ lar Hay_ di bul gu ru kay na___dır_ lar SAZ___

22

___ Se ri ne ya yı la dır___ la___ rı

44

bi ra____ yı da git ti de gel____ me di

46

ne fa____ yı da____ ba şı nı da ye sin____

48

bu sev____ da SAZ____

51

54

57

59

Aman bulguru kaynatırlar
 Guzum bulguru kaynatırlar
 Serinde yaylatırlar
 Aman serinde yaylatırlar
 Aman bizde âdet böyledir
 Guzum bizde âdet böyledir
 Güzeli ağılatırlar, aman çirkini söyletirler

Fidayda da Angaralı'm fidayda
 Beşyüz altın yedirdin bir ayda
 Gitti de gelmedi, ne fayda
 Başını da yesin bu sevda
 Fidayda da Angaralı'm fidayda
 Beşyüz altın yedirdin bir ayda
 Gitti de gelmedi, ne fayda
 Başını da yesin bu sevda

Bahçada Yeşil Çınar

Diyarbakır Türküsü
Derleyen: Muzaffer Sarısözen

BAH ÇA DA YE ŞİL ÇI NAR_____ BO_ YUN BO_____

[illegible][illegible]

8

A LEM DU YAR A MAN GÜ LÜM

10

NA NA NA YI TOP__ KA KÜL__ LÜM

12

NA NA YI NA YI

14

1. 2.

KI BAR YA RIM_ NA YI NA_ NA_ NA_ NA YI NA_ NAY_

Çökertme

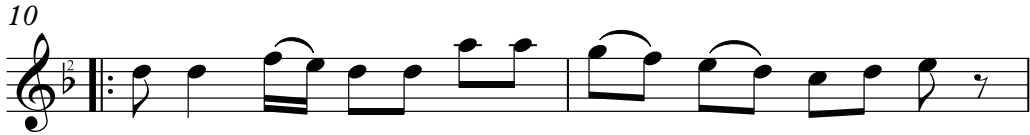
(Zeybek)

Muğla Türküsü

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Çö ker ti me__ den
çık__ tım da ha li lim a man ba şım se la__ me t__

Bi tez de__ ya lı sı na var__ ma dan ha li lim

a man kop yu kı__ ya met a man kop tu kı__ ya__

met Ar ka da__ şım İb__ ram__ ça__ vuş

Al la hı ma e ma__ net net

Bu ra sı da as pat de__ ğil__ ha li lim a man bi tez ya__ lı

24

sı ci ğe ri me a teş sal dı

27

tel li kur şun ya ra sı

Çökertmeden çıktım da Halilim
Aman başım selamet
Çökertmeden çıktım da Halilim
Aman başım selamet
Bitez de yalısına varmadan Halilim
Aman koptu kıyamet
Bitez de yalısına varmadan Halilim
Aman koptu kıyamet

Arkadaşım İbram Çavuş
Yoldaşlara emanet
Arkadaşım İbram Çavuş
Yoldaşlara emanet
Burası da Aspat değil Halilim
Aman Bitez yalısı
Yüreğime sancı saldı
Aman kurşun yarası

Bahça Duvarından Aştım Hicaz Türkü

$\text{♩} = 105$

**Kırşehir
Neşet Ertaş**

BAH ÇE DU VA RIN DAN AŞ TIM BAH ÇE

DU VA RIN DAN AŞ TIM SAR MA ŞIK GÜ

23
 LE DO LAŞ TIM SAR MA ŞIK GÜ LE DO

28
 LAŞ TIM ÖP TÜM SEV Dİ M HE LAL LEŞ TİM

33
 ÖP TÜM SEV Dİ M HE LAL LEŞ TİM

37
 YA Nİ YO RUM YA Nİ YO RUM YA Nİ YO RUM

40
 HE LE NA İL OL DUM GON CA GÜ LE

45
 A CEM ŞA LI İN CE

48
 BE LE BİTİŞTE SAZ

Bahça duvarından aştım
 Bahça duvarından aştım
 Sarmaşık güllere dolaştım
 Sarmaşık güllere dolaştım
 Öptüm sevdiğim halelleştim
 Öptüm sevdiğim halelleştim
 Yanıyorum yanıyorum yanıyorum hele
 Mail oldum gonca güle
 Acem şalın ince bele

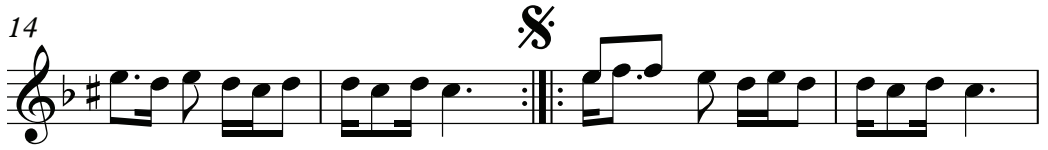
Bir bakışta yaktın beni
 Bir bakışta yaktın beni
 Derdinen bıraktın beni
 Derdinen bıraktın beni
 Yaktın beni yaktın beni
 Yaktın beni yaktın beni
 Yanıyorum yanıyorum yanıyorum hele
 Mail oldum gonca güle
 Acem şalın ince bele

Ağasarın Balını

♩ = 150

Giresun Türküsü
Derleyen: Ömer Akpınar

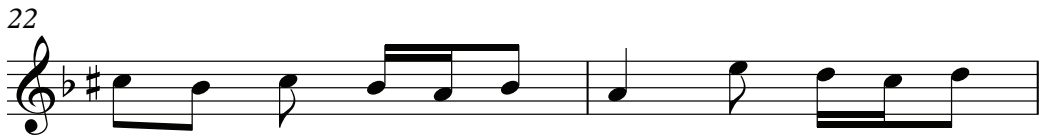
A ğa sa rın ba lı nı da__

gel sa lı nı__ sa__ lı nı A dam ce bin__ de__ ta şır
Oy A si ye__ A__ si ye

se nin gi bi__ ge__ li ni A dam ce bin__ de ta şır da__
tū tūn koy dum__ ke__ si ye A nan se ni__ ve ri yi de__

se nin gi bi__ ge li ni__
bir ba ğa pı__ ra si ye__

oy__ sev di__ ğim__ oy oy__ SAZ__
oy__ sev di__ ğim__ oy oy__

Aşkın Beni Deleyledi

♩ = 192

Kırşehir Türküsü
Neşet Ertaş

Aş kın be ni de ley le di
Mec nu num sah ra i çin de

yak tı yak tı kul ey le di e la le me
yu nu sum der ya i çin de e yü büm ya

ku ley le di ya rı be ni be ni be ni
ra i çin de sa rı be ni be ni be ni

SAZ Yar be ni be ni be ni
Sar be ni be ni be ni

yar be ni be ni be ni yar be ni be ni be ni
yar be ni be ni be ni yar be ni be ni be ni

ya rı be ni be ni be ni SAZ
ya rı be ni be ni be ni

Bitliste Beş Minare

Bitlis Türküsü
Derleyen: Nazmi Zülfikar

3

BİT LİS TE_____ BEŞ Mİ NA_____ RE_____ *tr*

3

BE Rİ GEL_____ OĞ LAN_____ BE Rİ_____ GEL_____ *tr*

5

Cİ ĞE RİM_____ DO LU_____ YA RE_____

7

BE Rİ GEL_____ CA NAN_____ BE Rİ GEL İS TE REM_____

10

YA NAN GE_____ LEM_____ BE Rİ GEL_____ CA NAN_____

12

BE Rİ_____ GEL_____ *tr* CE BİM DE_____

14

YOK BEŞ PA RE BE Rİ GEL_____ CA NAN_____ BE Rİ GEL

Deriko Saçın Örmezler

♪ = 96-108

Gaziantep Türküsü
Muzaffer Sarısözen

De ri ki sa çın ö rü mez le ri De ri ki sa çın ö rü mez le ri
De ri ki sa çın i____ ki ka tı De ri ko sa çın i____ ki ka tı

5

Se ni de ba_ na ve ri mez ler se ni de ba_ na ve ri mez ler
Kes_ bi ri__ ni ba_ na sat kes_ bi ri__ ni ba_ na sat

9

De__ri__ko kaş la rı ka_ ra
De__ri__ko kaş la rı ka_ ra

De ri__ko göz le ri e__ la hey
De ri__ko göz le ri e__ la hey

14

Gel se_nin le ge__ ze__lim Gel se_nin le ge__ ze__lim
Kız an_nen den i__ zin__ al kız an_nen den i__ zin__ al

18

Ay ka_ ran_lık gö rü mez ler Ay ka_ ran_lık gö rü mez ler
Bir ge_ ce_ de biz_ de kal bir ge_ ce_ de biz_ de kal

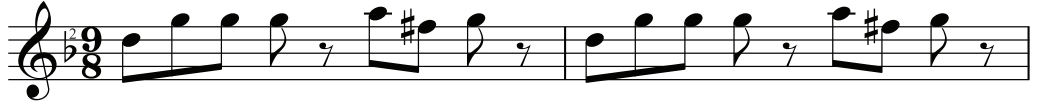
22

De__ ri__ ko kaş la rı ka__ ra De ri__ ko göz le ri e__ la hey
De__ ri__ ko kaş la rı ka__ ra De ri__ ko göz le ri e__ la hey

Elindedir Bağlama (Teke Zortlatması)

Acıpayam Türküsü
Derleyen: Özyay Gönüm

E lin de__ dir__ bağ la ma ga ra göz__ lüm__ ağ la ma
Da mar dın__ da__ bı tı rak ya rim_gül__ den__ ya pı rak

O gün kü__ söz_le ri me ca vır an__ ne__ ne__ söy le me
Se ni ben_ den_a yı ran ol__ sun ga__ ra__ to pu rak

Hay den di__ dey__ zem da yım gu ru sun__ do__ nuz hu yum

17

ab le ni__ nem__ ga ır cem E niş den_ ol__ cem gay ri
(Ben ağ bey ne__ va rı cem) (yen gen o__ lu__ cem gay ri)

19

Hop di ri di ri dat di ri dit di ri nom Ben ya ri__ mi__ se vi yom

TÜRK SANAT MÜZİĞİ

Türk sanat müziği, Osmanlı Devleti'nin saray ve şehir kültüründe gelişmiş, köklü bir geçmişe sahip olan, makam esasına dayalı klasik bir müzik türüdür. Kökeni çok daha eskiye, Orta Asya Türk topluluklarının müzik geleneğine kadar uzansa da asıl kimliğini Osmanlı Dönemi'nde kazanarak Saraylarda, konaklarda ve meclislerde gelişmiş ve günümüze kadar ulaşmıştır. Aşk, hüzün, özlem gibi duyguları işler.

Türk sanat müziği, Batı müziğinden farklı olarak makam sistemine dayanır. Makamlar, belli perde dizileri ve seyir kurallarıyla oluşturulur. Bir başka deyişle, makam yalnızca bir dizi ses değil, aynı zamanda bu seslerin nasıl kullanılacağını hangi melodik yolların izleneceğini belirler. Bunun yanında, ritim yapısını belirleyen usuller vardır. Usuller, Batı müziğindeki ölçülere benzese de çok daha çeşitlidir ve uzunlukları birkaç zamanla sınırlı olmayıp bazen 100'ü aşkın zaman birimine kadar çıkabilir.

Bu müzik türü, tarih boyunca büyük bestekârlar ve icracılar yetiştirmiştir. İtrî, Dede Efendi, Hacı Arif Bey, Tanbûrî Cemil Bey, Münir Nurettin Selçuk gibi isimler, sanat müziğinin farklı dönemlerinde zirveye ulaşmış ve eserleriyle bu müziğin gelişimine yön vermişlerdir. Özellikle 17 ve 18. yüzyıllar, klasik formun en güçlü dönemlerindendir. Cumhuriyet Dönemi'nde ise Türk sanat müziği hem konservatuvarlarda öğretilmiş hem de radyolar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmıştır.

Türk sanat müziği yalnızca bir müzik değil, aynı zamanda bir duygu dili olarak kabul edilebilir. Aşk, ayrılık, hasret, mutluluk, ölüm, yaşam sevinci gibi insanın en derin duygularını işler. Şiirle müziğin birleştiği bir sanat dalıdır. Gazel, şarkı, beste, semai gibi formlar, bu duyguların en güzel örnekleridir. Özellikle şarkı formu, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e en çok icra edilen ve halk arasında sevilen türlerden biri olmuştur.

Türk Sanat Müziği Türleri

Türk sanat müziği, bestelenme biçimlerine ve icra edildiği ortamlara göre çeşitli türlere ayrılır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Kâr:

Büyük formlu eserlerdendir. Genellikle ağır ve ciddi bir karakter taşır.

Beste:

Sanat müziğinin en önemli formlarındandır. Dört haneli yapıdadır ve çoğunlukla dini olmayan konuları işler.

Ağır Semai:

3/4'lük usulde yazılır, yavaş tempolu eserlerdir.

Yürük Semai:

Daha hızlıdır ve genellikle 6/8'lik usulde yazılır.

Şarkı:

Halk arasında en bilinen türdür. Daha kısa, anlaşılır ve akıcı melodilere sahiptir. Duyguları doğrudan aktarmasıyla sevilmiştir.

Gazel:

Sözlü, doğaçlama üslubuyla icra edilen bir türdür. Şiir temeli üzerine, makam esaslarına uygun şekilde doğaçlama yapılır.

Mevlevî Âyinleri:

Tasavvuf müziğinin en önemli formlarındandır. Dört selâmlı yapıdadır ve Mevlevî törenlerinde icra edilir.

Peşrev:

Enstrümantal eserlerdendir. Bir faslın açılışında çalınır, makamın tanıtılmasını sağlar.

Saz Semaisi:

Yine enstrümantal bir formdur. Genellikle faslın sonunda çalınır. Usul olarak 10/8 (aksak semai) ile dikkat çeker.

Türk Sanat Müziğinde Kullanılan Enstrümanlar

Türk Sanat Müziği, zengin bir enstrüman çeşitliliğine sahiptir. Bunların başlıcaları şunlardır:

Ud: Türk Sanat Müziği'nin en temel çalgılarından. Telli, mızrapla çalınan, geniş ses olanakları bulunan bir enstrümandır (Görsel 2. 12).

Görsel 2.12: Ud

Tambur: Uzun saplı telli bir çalgıdır (Görsel 2. 13). Zarif ve ince tınısıyla özellikle klasik eserlerde tercih edilir.

Görsel 2.13: Tambur

Kanun: Dikdörtgen biçiminde çok telli bir çalgıdır (Görsel 2. 14). Parmaklara takılan mızraplarla çalınır. Melodik zenginliğiyle dikkat çeker.

Görsel 2.14: Kanun

Ney: Kamıştan yapılan üflemeli bir çalgıdır (Görsel 2. 15). Özellikle tasavvuf müziğinde önemli bir yere sahiptir.

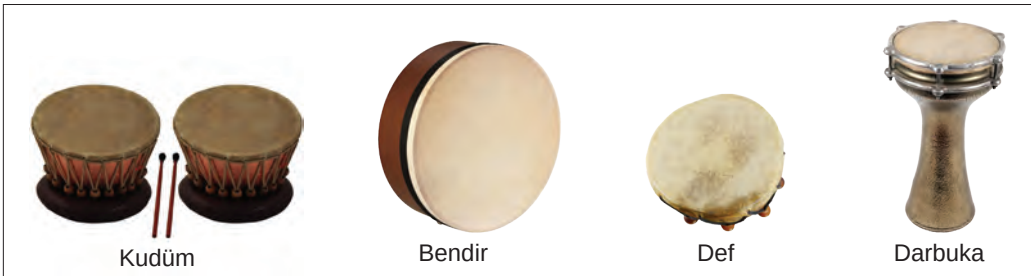
Görsel 2.15: Ney

Kemençe (Klasik Kemençe): Küçük boyutlu yaylı çalgıdır (Görsel 2. 16). Fasil müziklerinde sıklıkla kullanılır.

Görsel 2.16: Klasik Kemençe

Ritim Çalgıları: Kudüm, bendir, def, darbuka (Görsel 2. 17) gibi vurmali çalgılar usulü belirlemede kullanılır.

Görsel 2.17: Ritim çalgıları

Türk sanat müziği, Türk kültürünün en rafine sanat dallarından biridir. Yüzyıllar boyunca gelişmiş, kendine özgü makam ve usul sistemiyle Batı müziğinden ayrılmış, duygulara hitap eden güçlü bir estetik kazanmıştır. Hem klasik formlar hem de şarkı geleneğiyle günümüzde hâlâ yaşamakta, konservatuvarlarda öğretilmekte ve sahnelerde icra edilmektedir.

- Türk sanat müziğine ait "Bülbülüm Altın Kafeste, Fikrimin İnce Gülü, Üsküdar'a Gider İken, Gözleri Aşka Gülen, Bir Kızıl Goncaya Benzer" eserlerini öğrencilere dinletiniz.

Bülbülüm Altın Kafeste

Söz Müzik
Mediha Şen Sancakoğlu

$\text{♩} = 200$

4

7

Bül bü lüm_____

10

al_____ tın ka fes_____ te (SAZ_____)

13

bir gü ler_____ bin_____ ağ_____ la_____

16

1. 2.

rım (SAZ_____) rım (SAZ_____)

18

tr

Hıç kı rır_____ ken_____ her ne fes_____

21

te (SAZ_____) ah çe ker_____ dert_____

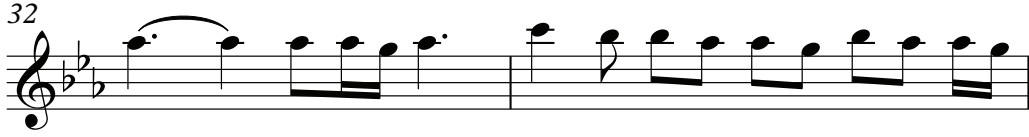
24

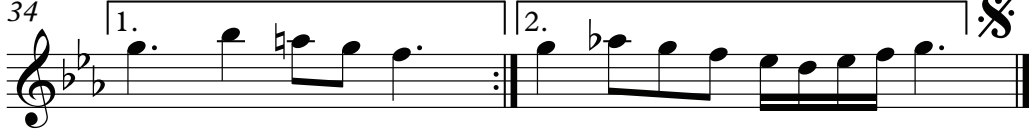
1.

bağ_____ la_____ rım (SAZ_____)

26 rim (SAZ____) Gon ca lar dal

29 lar da ben siz (SAZ____) ben gü lüm

32 den ay rı

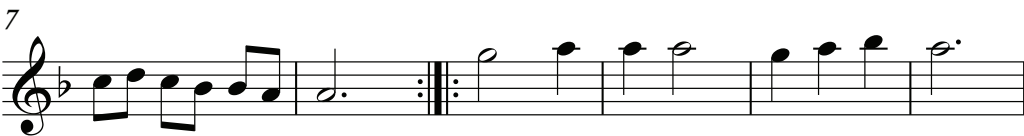
34 yım (SAZ____) yım (SAZ____)

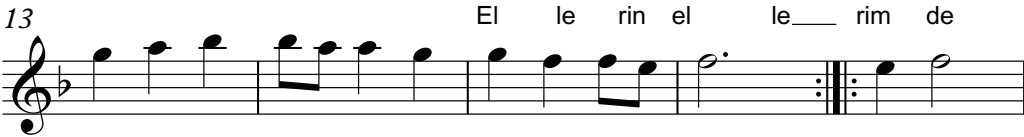
Fikrimin İnce Gülü

Söz Müzik
Muallim İsmail Hakkı Bey

$\text{♩} = 176$

SAZ

7 Fik ri min in ce gü lü
El le rin el le rim de

13 kal bi min şen bül bü lü O gün
göz le rin göz le rim de

18 ki gör düm se ni

21 yak tın ah yak tın be ni

Üsküdar Gider İken

§

Ara Nağme .

5

9

1. Üs kü da ra gi der i ken al dı da bir yağ mur SAZ

13

2. mur SAZ Ka ti bi min set re si u zun e te ği ça

17

mur Ka ti bi min set re si u zun e te ği ça mur SAZ

22

1. Ka tip uy ku dan u yan mış göz le ri mah mur SAZ

26

2. mur SAZ Ka tip be nim ben ka ti bin el ne ka rı

30

şır ka ti bi me ko la lı da göm lek

33

§

ne gü zel ya ra şır

Gözleri Aşka Gülen Taze Söğüt Dalısın

Söz Müzik
Gündoğdu Duran

♩=72

6

11

Göz le ri aş ka gü len ta ze sö ğüt da lı

16

sın Gel ba na her ge ce sen gön lü me dol ma lı sın

21

Tat lı gü lüş pek ya ra şır göz le rin öm re be del

25

Ah ne gü zel ne gü zel se ni sev mek ah ne gü zel ne gü zel

29

SAZ _____ Sen siz e lem ba na yar _____

34

Doğ be nim öm rü me doğ da gü neş gi bi

36

aş kı mı ta ze le gel SAZ _____

Bir Kızıl Goncaya Benzer

Söz: Melek Hiç
Müzik: Amir Ateş

$\text{♩} = 144.$

4

8

12

Bir kı zıl gon ca ya ben zer
Her gö ren göğ sü me tak sam

15

du da ğın SAZ A çı lan tek gü lü sün sen
se ni der Ki mi a teş gi bi yak tın

18

1 2
bu ba ğın SAZ SAZ Ku ru lur kalp
be ni der Ki mi bil lur

21

le re sev da o ta ğın SAZ Kim bi lir han
ba kı şın dan söz e der

24

1 2
gi gö nül dür du ra ğın SAZ SAZ

Gamzedeyim Deva Bulmam

Sofyan ♪ = 80

Müzik: Tatyos Efendi

Aranağme

4

6

Hey hey Hey

9

hey hey hey SAZ

12

Gam ze de yim
E lem be ni

14

de va bul mam Ga ri bim bir yu va bul mam
ter ket mi yor Hiç de fa sı la ver mi yor

17

yu va bul mam SAZ Ka de rim dir hep çek ti ren
la ver mi yor Ni ha yet siz bu ta ki be

20

in le rim hiç re ha bul mam
doğ ru su ta kat yet mi yor

D.C.

Güzel Aşık Cevrimizi (Nihavend İlahi)

Sofyan ♩ = 120

Söz: Pir Sultan Abdal
Müzik: Sebilci

Gü zel a__şık cev__ ri mi__ zi__ çe ke mez sin__
 4 Bu bir rı__ za lok__ ma sı__ dır__ yi ye mez sin__

de me__ dim__ mi De me dim__ mi
 6 de me__ dim__ mi

de me__ dim__ mi gö nül sa na__
 8

söy__ le me__ dim__ mi Bu bir rı__ za
 10 Bu bir dem__ dir

lok__ ma sı__ dır__
 11 ge__ lir ge__ çer

yi ye mez sin__ de me__ dim__ mi
 du ya maz sın__ de me__ dim__ mi

Yemeyenler kalır naçar
 Gözlerinden kanlar saçar
 Bu bir gemdir gelir geçer
 Duyamazsın demedim mi

Nakarat

Demedim mi demedim mi gönül sana söylemedim mi
 Bu bir rıza lokmasıdır yiyemezsin demedim mi
 Bu bir demdir gelir geçer duyamazsın demedim mi

Nice Bir Uyursun Uyanmaz mısın

Söz: Yunus Emre

$\text{♩} = 92$

Ah ni ce bir_ u yur sun u_ yan maz_ mı_
 E mir_ hac gö çe li_ hay li za_ man_

4

sın_ Göç dü ker van kal dık_ dağ lar
 dır_ Mu ham_ med cüm le ye_ din_ dir

7

ba_ şın_ da AllahAl lah da Çağ rı_ şır_ del
 i_ man_ dır AllahAl lah dır De lil_ siz_ gi

11

lal lar_ i_ nan maz_ mı_ sın
 dil mez yol_ lar ya_ man_ dır

14

Göç_ dü ker van_ kal dık_ dağ_ lar

16

ba_ şın_ da Al lah Al lah da **D.C.**

Nasıl Geçti Habersiz

Söz: Nihat Açar

Müzik: Teoman ALPAY

$\text{♩} = 148$

7

14

Na sıl geç ti ha ber siz____
Ben ha la o gün le ri____

20

o gü ze lim yıl la rım____ ba zengöz
a narsam ya şı yo rum____ san ki mut

26

ya şı ol du____ ba zen iç li bir şar kı____
lu lu ğu muz____ ge ri ge le cek gi bi____

32

Her a nı nı ek sik siz____
Ha la gü zel li ği ni____

37

gün gi bi ha tır la rım____ Du dak la rım da tu
kal bim de ta şı yo rum____ Da lın dan ko pa rıl

43

zu____ i çim de du rur aş kın____
mış____ be yaz bir çi çek gi bi

49

Ha ni o saç la rı na taç yap tı ğım çi çek ler___

56

___ ha ni o gü zel göz lü cey lan la

62

rın pı na rı___ ha ni kuş lar a ğaç lar___

68

___ bin bir renk li çi çek ler___ na sıl ya

74

ka la mış tık___

77

saç la rın dan ba ha rı___ D.C.

Kimseye Etmem Şikayet

Curcuna ♪ = 200

Söz: İhsan Raif
Müzik: Kemani Serkis Efendi

4

7

Kim se ye_____

10

et_____ mem şı ka_____ yet_____

13

1.

ağ la rım_ ben_ ha_ li me_ SAZ_____

16

2.

SAZ_____ Tit re rim_____ müc_____

19

rim_ gi bi_____ bak_____ tık_ ça is tık_

22

ba_ li me_ SAZ_____ tit re rim_____

25
müc_____ rim_ gi bi_____ bak_____

28
tık_ ça is tık_ ba_ li_ me_ SAZ_____

31
Per_ de i_____ zul_____ met_ çe_ kil_____

34
1.
miş_____ kor_ ka rım_ ik_ ba_ li_ me_

37
2.
SAZ_____ kor_ ka rım_ ik_

39
ba_ li_ me_ SAZ_____

Kimseye etmem şikayet ağlarım ben halime
 Titrerim mücrim gibi baktıkça istikbalime
 Perde-i zulmet çekilmiş korkarım ikbalime
 Titrerim mücrim gibi baktıkça istikbalime

1. Etkinlik

Etkinlik İsmi

BU EZGİYİ KİM TANIR?

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Dinleme-söyleme

■ Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Etkinlik sonunda öğrencilerin çalışmaları kontrol listesiyle değerlendirilecektir.

- Türk müziğinden 5-6 kısa intro (ilk 5-10 saniye) çalınız.
- Öğrencilerden şarkının adını ve varsa sanatçısını tahmin etmelerini isteyiniz.

Önerilen Şarkılar:

Fikrimin İnce Gülü (Türk sanat müziği)

Üsküdar'a Gider İken (Türk sanat müziği)

Atabarı (Türk halk müziği)

Bahçe Duvarından Aştım (Türk halk müziği)

Zahidem (Türk halk müziği)

Değerlendirme

Aşağıdaki kontrol listesini kullanarak "Bu Ezgiyi Kim Tanır?" etkinliğini değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ			
ÖĞRENCİNİN			
Adı, Soyadı :			
Sınıfı, Numarası :			
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	HAYIR
1	Öğrenci dinletilen müzik parçalarını dikkatle dinledi.		
2	Şarkıların adlarını tahmin etmeye aktif şekilde katıldı.		
3	Sanatçı veya tür hakkında fikir yürüttü.		
4	Grup içinde düşüncelerini paylaştı.		
5	Etkinlik süresince istekli ve ilgiliydi.		
6	Dinlediği eserin halk müziği mi yoksa sanat müziği mi olduğunu ayırt edebildi.		

2. Etkinlik

Etkinlik İsmi

MÜZİKAL GRUP PERFORMANSI

Süre/Bireysel-Grup

30+30 dk.

Grup

Yöntem ve Teknik

Dinleme-söyleme

■ Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Etkinlik sonunda grupların çalışmaları kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

- 3-5 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Oluşturulan her gruba ders içinde dinledikleri Türk müziklerinden birinin sözlerini dağıtınız.
- Grupların dağıtılan eserleri çalışmalarını sağlayınız.
- Çalışılan esere ister esere enstrüman veya digital araç eşliği eklenebilir.
- Her grubun ister sınıf ortamında ister okulun etkinlik salonunda sahneye çıkmasını ve eserlerini seslendirmesini sağlayınız.

Değerlendirme

Etkinlik sonunda her grubu kontrol listesiyle değerlendirebilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ			
ÖĞRENCİNİN			
Adı, Soyadı :			
Sınıfı, Numarası :			
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	HAYIR
1	Grup, verilen eseri birlikte çalıştı.		
2	Sözler doğru ve anlaşılır biçimde seslendirildi.		
3	Performansta ritim, enstrüman ya da mp3 eşliği uygun şekilde kullanıldı.		
4	Grup sahneye hazırlıklı çıktı.		
5	Grup üyeleri görev ve sorumlulukları eşit paylaştı.		
6	Performans süresi uygun ve kesintisizdi.		
7	Dinleyiciyle etkileşim kuruldu.		
8	Beden dili ve sahne duruşu etkiliydi.		
9	Sunum genelinde iş birliği ve uyum sağlandı.		
10	Performans yaratıcı ve özgün unsurlar içeriyordu.		

3. Etkinlik

Etkinlik İsmi

GÖSTER KENDİNİ

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Dinleme-söyleme

■ Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Etkinlik sonunda öğrencilerin çalışmaları etkinlik değerlendirme ölçeğiyle değerlendirilecektir.

- Türk Halk ve Sanat Müziği örneklerinden seçtiğiniz bir eserin kaydını dinletiniz. Eserleri öğrencilere dağıtınız. Öğrencilerden eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak ve tür özelliklerini vurgulayarak söylemelerini isteyiniz.
- Öğrencilerin toplu söyleme çalışmalarının yanında bireysel söylemelerini de sağlayınız.
- Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanabilirsiniz.
- Öğrencilerden eserin melodik yapısına ve sözlerin anlamına odaklanarak eserdeki duygusal derinliği anlamalarını ve kendi yorumlarıyla eseri yeniden seslendirmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerin eserlerin türlerini ve ait oldukları yöreyi göz önünde bulundurmalarını ve buradan sanat ile toplum hakkında düşüncelerini ifade etmelerini sağlayınız.

Değerlendirme

Aşağıda verilen kontrol listesini çoğaltarak etkinliği değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ				
ÖĞRENCİNİN				
Adı, Soyadı :				
Sınıfı, Numarası :				
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Eseri seslendirmeye başlamadan önce bedensel rahatlatma çalışmaları yaptı.			
2	Eseri seslendirmeye başlamadan önce ses açma çalışmaları yaptı.			
3	Eserde gerekli yerlerde hız ve gürlük terimlerini kullandı.			
4	Seçilen eseri doğru tempoda söyledi.			
5	Eserin ritmik yapısına ve usulüne sadık kaldı.			
6	Eseri söylerken doğru yerlerde nefes aldı.			
7	Eserin sözlerini anlaşılır, net ve doğru telaffuz etti.			
8	Eseri seslendirirken grup içinde uyum sağladı.			
9	Eseri söylerken esere uygun gerekli söyleme tekniklerini uyguladı.			

Gelecek Derse Hazırlık

- Öğrencilere dinleteceğiniz farklı müzik türlerinde eser notalarını ve işleyeceğiniz konuyla ilgili görsel, doküman ve mp3 kayıtlarını hazırlayınız.

2.2. FARKLI MÜZİK TÜRLERİNDE ESERLER

Dersten Önce

- Derste kullanılacak materyalleri (nota, ses kaydı, çalgınızı) hazır hâle getiriniz.

Dikkat Çekme

- Aşağıdaki görselleri (Görsel 2. 18, Görsel 2. 19, Görsel 2. 20) yansıtarak öğrencilerden görsellerin hangi müzik türüne ait olduğunu paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 2.18: Filarmoni orkestrası

Görsel 2.19: Rock müzik orkestrası

Görsel 2.20: Caz müzik orkestrası

Ders Süreci

- Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce öğrencilerinize vokal hazırlık ve bedensel farkındalık egzersizleri yaptırınız ve öğrencilerin bedenlerini şarkı söylemeye hazır hâle getiriniz.
- Farklı türde seçilen eserleri sınıfta öğrencilere dinletiniz.
- Dinletilen eserlerden bazılarının notalarını, eser sözlerini ve müzik ifadelerini takip edebilmesi için öğrencilere dağıttınız veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla sözleri tahtaya yansıtarak kulaktan öğretim yöntemini kullanınız.
- Yabancı dillerde seçilen eser sözlerinin telaffuzları üzerine öğrencilerden araştırma yapmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerin eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak ve tür özelliklerini vurgulayarak söylemelerini isteyiniz.
- Öğrencilerin toplu söylemelerinin yanında girişkenlik göstererek bireysel söylemelerini de sağlayınız.
- Öğrencilerden eserin melodik yapısına ve sözlerin anlamına odaklanarak eserdeki duysal derinliği anlamalarını ve kendi yorumlarıyla yeniden seslendirmelerini isteyiniz.
- Eserlerin türlerini ve ülkelerini göz önünde bulundurarak öğrencilerin sanat ve toplum hakkındaki düşüncelerini ifade etmelerini sağlayınız.

MÜZİK TÜRLERİ

Müzik, insanlığın ortak dili olarak tarih boyunca duygu, düşünce ve kültürlerin ifadesi olmuştur. Farklı coğrafyalarda farklı toplumlar, kendi yaşam tarzlarını ve duygularını müzik yoluyla yansıtarak birbirinden zengin müzik türleri oluşturmuştur. Bu türler; kullanılan çalgılara, ritim yapılarına, söyleyiş biçimlerine ve ele aldıkları temalara göre çeşitlilik gösterir.

Günümüzde klasik müzikten popa, rocktan caz ve bluesa, hip-hoptan elektronik müziğe kadar uzanan geniş bir yelpazede müzik türleri vardır. Her tür hem ait olduğu kültürün izlerini taşır hem de dinleyicisine farklı bir ruh hâli, anlatım biçimi ve ses dünyası sunar.

Günümüzde kullanılan klasik müzik, pop müzik, rock (rak), jazz (caz), blues (bluz), rap (rep), hip-hop, elektronik müzik, reggae (regey), folk (halk müzikleri) müziği türleri hakkında kısa bilgilendirme aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu bilgilendirme tablosunu ister etkileşimli tahtaya yansıtabilir ister çıktı alarak öğrencilere dağıtabilirsiniz.

Tür	Köken/Bölge	Özellikler	Temalar
Klasik Müzik	Avrupa (18. yy.)	Çok sesli, kurallı, senfonik yapılar	Sanat, duygu, doğa, Tanrı
Pop Müzik	ABD/İngiltere (20. yy.)	Akılda kalıcı, sade yapılar, geniş kitleye hitap etme	Aşk, gençlik, günlük hayat
Rock	ABD/İngiltere (1950'ler)	Yüksek enerji, güçlü ritim, bazen sert tonlar	Özgürlük, isyan, aşk

Jazz (Caz)	ABD [New Orleans (nive orlians) 1900'ler]	Doğaçlama, kompleks armoniler, ritim çeşitliliği	Serbestlik, duygu, kent yaşamı
Blues	ABD (Afrikalı Amerikalılar)	Hüzünlü melodiler, tekrar eden yapı	Acı, aşk, yoksulluk
Rap/Hip-Hop	ABD [1970'ler, Bronx (Branks)]	Ritmik konuşma, beat eşliğinde söz anlatımı	Toplum, sokak, direniş, kimlik
Elektronik Müzik	Dünya genelinde (20. yy.)	Bilgisayarlarla üretilen ses- ler, dans odaklı	Enerji, ritim, gece ha- yatı
Reggae	Jamaika (1960'lar)	Yavaş tempo, senkoplu ritim, rahatlatıcı yapı	Barış, özgürlük, doğa
Folk (Halk Müziği)	Her ülkenin yerel müziği	Yöresel, sözlü gelenek, anonim eserler	Doğa, yaşam, aşk, tarih

4. Etkinlik

Etkinlik İsmi

MİKROFON SENDE

Süre / Bireysel-Grup

30 dk.

Grup

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Dinleme-söyleme

■ Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız.

- Aşağıda farklı müzik türlerinden verilen örnek eserleri dinleyiniz.

Tür	Sanatçı/Eser (okunuş)
Klasik Müzik	Ludwig van Beethoven-Für Elise (Ludvig van Betoven-Für Elize)
Pop Müzik (Dünya Klasikleri)	The Beatles-Hey Jude (Dı Bitıls-Hey Cud)
Rock Müzik	Elvis Presley-Jailhouse Rock (Elvis Presli-Ceylhaos Rak)
Blues Müzik	B.B. King-The Thrill is Gone (Bi Bi King-Dı Tril iz Gon)
Rap / Hip-Hop (öncü)	Grandmaster Flash-The Message (Grendmaster Fleş-Dı Mesıc)
Elektronik Müzik	Kraftwerk-The Robots (Kraftverk-Dı Robots/Dı Robots)
Türk Halk Müziği	Anonim-Üsküdar'a Gider İken
Türk Sanat Müziği	Dede Efendi-Yine Bir Gülnihal

- Farklı müzik türlerinden seçilen bir eseri öğrencilerin bireysel ya da grup hâlinde çalışmasını isteyiniz.
- Her grup ya da kişinin farklı bir müzik türü seçmesini sağlayınız.
- Ritim ve tempoya dikkat etmeleri gerektiğini öğrencilere hatırlatınız.
- Ardından öğrencilerden sınıf önünde performans sergilemelerini isteyiniz.

Değerlendirme

Farklı türdeki eserlerin söylenmesini aşağıda verilen kontrol listesi ile değerlendirebilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ				
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı :..... Sınıfı, Numarası :.....				
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Eseri seslendirmeye başlamadan önce bedensel rahatlama çalışmaları yaptı.			
2	Eseri seslendirmeye başlamadan önce ses açma çalışmaları yaptı.			
3	Eserde gerekli yerlerde hız ve gürlük terimlerini kullandı.			
4	Seçilen eseri doğru tempoda söyledi.			
5	Eserin ritmik yapısına ve usulüne sadık kaldı.			
6	Eseri söylerken doğru yerlerde nefes aldı.			
7	Eserin sözlerini anlaşılır, net ve doğru telaffuz etti.			
8	Öğrenci eseri, eserin ruhuna uygun olarak seslendirdi.			
9	Eseri seslendirirken grup içinde uyum sağladı.			
10	Eseri söylerken esere uygun gerekli söyleme tekniklerini uyguladı.			

Gelecek Derse Hazırlık

- Öğrencilere dinleteceğiniz farklı müzik türlerinde eser notalarını ve işleyeceğiniz konuyla ilgili görselleri, elektronik materyalleri, nota, ses kaydı ve çalgınızı hazırlayınız.

2.3. MİLLÎ DEĞERLERİ KONU EDİNER MARŞLAR

Dersten Önce

- Derste kullanacağınız elektronik materyalleri, nota, ses kaydı ve çalgınızı hazır hâle getiriniz.

Dikkat Çekme

- Atatürk ile ilgili veya millî değerlerimizi yansıtan marşlardan örnekler seçiniz ve sözleri tahtaya yansıtınız. Öğrencilerden bu sözleri okumalarını isteyiniz.
Marşların sözlerindeki millî ve manevi değerleri yansıtan öğelere dikkat çekiniz.

Ders Süreci

- Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce öğrencilere bedensel rahatlatma hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmelerini sağlayınız.
- Öğrencilere eserleri dinleterek öğrencilerin eserin melodik ve ritmik yapısını algılamalarını sağlayınız. Öğrencilerden dinledikleri marşları söyleme tekniklerine uygun olarak öz güvenli bir şekilde seslendirmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerden marşları ritmik yapı, nota yükseklikleri, sözcüklerin müziğe göre okunuşları gibi müziksel bileşenleri uygulayarak söylemelerini isteyiniz.
- Bedensel farkındalık ve ses açma egzersizlerine karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.
- Marş temposunu öğrencilerinize açıklayınız. Millî değerleri konu edinen marşlarımızın öneminden bahsediniz.
 - Marş temposu, yürüyüşe uygun hızda, düzenli ve orta hızlı bir tempodur. Topluca söylenen şarkılarda birliği sağlar. Duygu olarak güçlü, kararlı ve onurlu bir atmosfer oluşturur. Törenlerde, yürüyüşlerde ve bayramlarda sıkça kullanılır.
 - Millî değerleri konu edinen marşlarımız, Türk milletin bağımsızlık mücadelesini, kuruluşunu ve birlik ruhunu en güçlü şekilde yansıtan müzikal eserlerdir. İçlerinde özellikle Atatürk'ü anlatan marşlar, Cumhuriyetimizin kurucusuna duyulan derin saygı ve şükranı ifade eder. Bu marşlar sadece bir lideri yüceltmekle kalmaz; onun ilkelerini, devrimlerini ve millî birliği sağlamadaki öncülüğünü anlamak için önemli birer araçtır.
- Sonraki sayfada yer alan marşların notalarını öğrencilere basılı olarak dağıtınız. Eğer dijital olanaklarınız varsa projeksiyon ya da akıllı tahta aracılığıyla notaları sınıfa yansıtabilirsiniz.
- Marşın ölçü sayısını birlikte sayarak belirleyiniz. Marşın ritmik yapısına, kullanılan nota ve sus işaretlerine dikkat çekiniz.
- Öğrencilere, kelimelerin anlamına uygun şekilde vurgulu ve enerjik söylemeleri gerektiğini açıklayınız.
- Şarkıya başlamadan önce, sözleri ritmik şekilde (alkış ya da tempo eşliğinde) okutarak öğrencilerin söz-ritim uyumunu kavramasını sağlayınız.
- Önce eseri siz yüksek sesle notasına sadık kalarak seslendiriniz. Ardından marşı bölümler hâlinde öğrencilere tekrar ettiriniz (ikişer ölçü, ya da birer kıta gibi). Her bölüm üzerinde birlikte çalışarak toplu söyleme çalışmaları yapınız.

- Eseri birkaç kez tekrar ederek hep birlikte söyleyiniz. Her tekrarda ses kalitesi, sözlerin netliği ve tempo uyumu üzerinde durunuz. Gerekirse öğrencileri küçük gruplara ayırarak öğrencilere bölümlü tekrar yaptırınız.

Yeni Ufuklar

Söz: O. Güngör Feyzoğlu

Müzik: Salih Aydoğan

Yü rü a tıl i ler le en gin le ri gö ğüs le Her

an ye ni u fuk la ra Ya pı cı bi lin cin le Yü

lin cin le Sen kardeş duy gu la rın seç kin tem sil
Yi ne des ta nı nı yaz va tan sev gi

ci si sin En soy lu dav ra nış lar se nin ru hun
le ri nin Yap mak ta ya rat mak ta en gel sı nır

dan do ğar Hep i yi yi gü ze li ve doğ ru yu
ta nı ma par la sın yü ce ler de u lu su nun

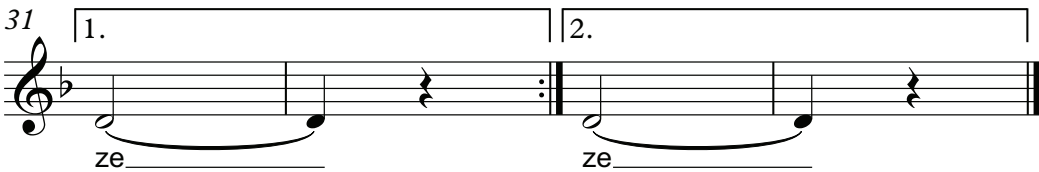
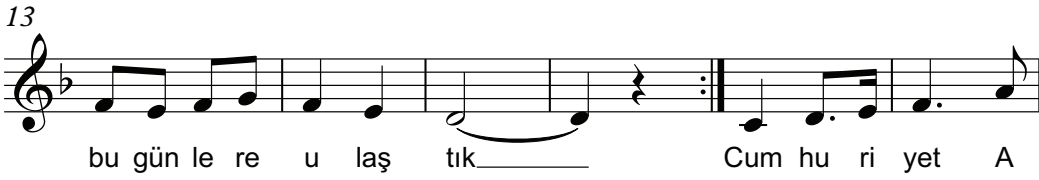
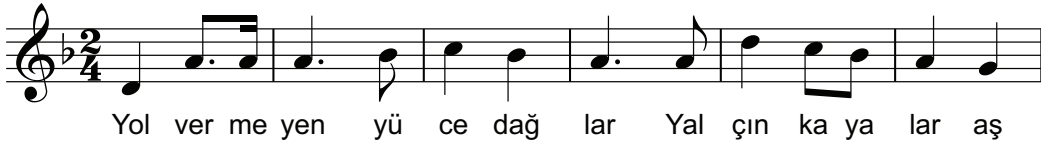
gös te ren Mus ta fa Ke mal gi bi
yıl dı zı Koş sun bü tün za fer ler

eş siz bir ön de rin var Yü
say gıy la a ya ğı na Yü

Cumhuriyet Marşı

Marş

Söz ve Müzik: Hasan Toraganlı

Ey Yüce Atam

Marş

Söz ve Müzik: Sefai Acay

Pı nar dan hep a kan sen sin Çi çek çi çek ko kan sen sin

5

Bay ra ğım dan ba kan sen sin sev gi sa na

8

11

Musical notation for staff 11, featuring a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature (C). The melody consists of eighth notes and quarter notes. The lyrics are written below the staff.

gel di ğin de HÜ zün var dır bel le ğim de

14

Tüm u lu su mun yü re ğin de Çar pı yor sun

17 1. ey yü ce a tam 2. ey yü ce a tam

Bayrak Marşı

Marş

Söz: Hasan Ali Yücel
Müzik: Halil Bedii Yönetken

8

A ta la rım gök ten ye

12

re İn dir miş ler ay yıl dı zı

17

Bir bu lu ta sor muş lar ki Ren gi

22

şa fak tan kır mı zı Va zi fem dir

27

bay ra ğı mı Üs tün tut mak hem bay rak

32

tan Can ve ri rim kan dö ke rim

37

Vaz ge çe mem ben bu hak tan

41

Vaz ge çe mem ben bu hak tan

Adımız Andımızdır

Marş

Söz ve Müzik: Ahmet Muhtar Ataman

A dı mız an dı mız dır yo lu na__ can ko ya

5 rız A dı rız Türk ol ma yı en bü yük şe ref en bü

9 yük şe ref ve şan sa ya rız Tür küz Tür küz de dik çe kal bi

13 miz al mak ta hız Türk ol ma yı en bü yük şe ref en bü

17 yük şe ref ve şan sa ya rız Türk rız

Akdeniz Marşı

Marş

Söz: Leyla Saz
Müzik: Semih Rifat

Yas lı git tim şen gel dim Aç koy nu nu ben gel

6 rü ey şan lı Ga zi Kı lı cı kan lı Ga

dim Ba na bir yu dum su ver__ çok

zi Me riç se ni bek li yor__ bü

9 u zak yol dan gel dim Ba dim Yü zi

yük ün van lı Ga zi Me

Akdeniz Marşı

Marş

Söz: Leyla Saz

Müzik: Semih Rifat

Piyano Eşlik: Selçuk Bilgin

Piano

Marş

5

5

Yas lı git tim şen gel dim Aç
rü ey şan lı Ga zi Kı

Pno.

7

koy nu nu ben gel dim Ba na bir yu dum su
lı cı kan lı Ga zi Me riç se ni bek li

Pno.

10

ver çok u zak yol dan gel
yor bü yük ün van lı Ga

Pno.

12

1. 2. Bitirmelik

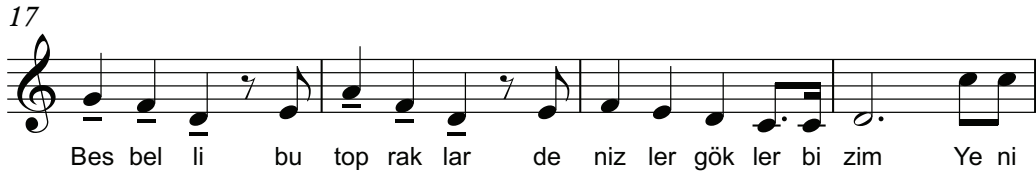
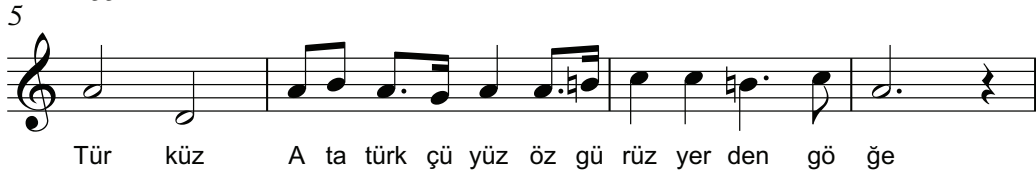
dim zi Ba Me dim Yü zi

Pno.

Gençlik Marşı

Söz: Fazıl Hüsnü Dağlarca
Müzik: Cenan Akın

Moderato

29

Hey hey hey ya hey hey hey ya

31 *ff*

hey hey hey ya hey hey hey

Türk Çocukları

Mars

Söz: Aka Gündüz
Müzik: Zeki Üngör

Türk çocukları Türk çocukları Gözleri le

ri baş lar yu kar rı Türk çocukları Türk çocuk la

rı Gözleri le ri baş lar yu ka rı Ya rın ki ha

yat yurt u fuk la rı her şey si

zin dir Türk çocuk la rı rı

1. 2.

5. Etkinlik

Etkinlik İsmi MARŞLARIMIZI SÖYLEYELİM

Süre/Bireysel-Grup

 60 dk. Grup

Yöntem ve Teknik

Gösterip-yaptırma

■ Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız.

- Seçilen marşları öğrencilerin 3-4 kişilik gruplar hâlinde çalışmasını isteyiniz.
- Ritim, tempo ve vurgulara dikkat etmeleri gerektiğini öğrencilere hatırlatınız.
- Ardından öğrencilerden sınıf önünde performans sergilemelerini isteyiniz.

Değerlendirme

Aşağıda verilen kontrol listesiyle etkinliği değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ				
ÖĞRENCİNİN				
Adı, Soyadı :				
Sınıfı, Numarası :				
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Marşı ritme uygun söyledi.			
2	Marşın duygusunu yansıttı.			
3	Marşın sözlerine ve hecelerine doğru vurgu yaptı.			
4	Kelimeleri net ve anlaşılır söyledi.			
5	Birlikte söylerken gruba uyum sağladı.			
6	Marşları uygun söyleme teknikleri kullanarak öz güvenli bir şekilde söyledi.			
7	Marşın ezgisine sadık kalarak söyledi.			

PERFORMANS GÖREVİ		
İçerik Düzeyi	Beklenen Performans	Değerlendirme
Tema Adı: Müzik Kültürü Öğrenme Hedefi: Seçilen türde bir eser seslendirme	Müziksel söyleyebilme	Dereceli puanlama anahtarı, akran değerlendirme formu
Bu performans görevinde marş, şarkı veya türkü türlerinden birini seçerek eseri bireysel (solo) olarak seslendirmeniz beklenmektedir. Seçtiğiniz müzik türünü tanımanız, özelliklerini öğrenmeniz ardından müziksel olarak doğru, duygulu ve teknik açıdan başarılı bir şekilde performans sergilemeniz istenmektedir.		
Solo hâlinde yapacağınız seslendirme çalışmalarını aşağıdaki adımları takip ederek uygulayınız. 1. Adım: Marş, şarkı veya türkü türlerinden biri seçilir. 2. Adım: Seçilen müzik türüne ait kısa bir araştırma raporu hazırlanır. 3. Adım: Eserin melodisi, ritmi, tonlamasına uyarak prova yapılır. Gerekirse enstrüman veya fon müziği eşliği eklenir. 4. Adım: Hazırlanan eser sınıf ortamında solo olarak seslendirilir.		
Performans görevi, öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilecektir. Öğrenciler birbirlerini akran değerlendirme formu ile değerlendirecektir.		

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI					
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı : Sınıfı, Numarası :					
Ölçütler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmeli (1)	Puan
Eser Seçimi ve Araştırma	Seçilen müzik türü çok uygun, kapsamlı araştırma raporu hazırlanmış.	Eser seçimi uygun, temel özellikler araştırılmış.	Eser seçimi kısmen uygun, araştırma yüzeysel.	Eser seçimi uygun değil, araştırma yapılmamış.	
Müzikal Doğruluk (melodi, ritim, tonlama)	Melodi, ritim ve tonlama tamamen doğru; hatasız seslendirme.	Küçük hatalar var ancak genel doğruluk sağlanmış.	Melodi ve ritimde sık sık hatalar mevcut.	Doğruluk yok, melodi ve ritim yanlış.	
Teknik Performans (nefes, ses kontrolü, artikülasyon)	Nefes ve ses kontrolü kusursuz, teknik açıdan çok güçlü.	Küçük teknik aksaklıklar olsa da genel olarak başarılı.	Teknik yetersizlikler performansı etkiliyor.	Teknik çok zayıf, performans başarısız.	
Duygusal İfade ve Yorum	Çok etkili, duygu aktarımı güçlü ve özgün yorum içeriyor.	Duygulu ve anlamlı yorum var.	Kısmen duygulu, sınırlı yorum mevcut.	Duygu aktarımı yok, monoton ve yorumsuz.	
Sahne Performansı (beden dili, öz güven)	Sahneye hâkim, öz güveni yüksek, beden dili çok etkili.	Sahne duruşu uygun, öz güveni yeterli.	Sahne duruşu zayıf, öz güveni düşük.	Çekingen, sahne hâkimiyeti hiç yok.	
Toplam					

Bu puanlamadan en çok 20, en az 5 puan alınabilir.

Akran Değerlendirme Formu

Çalışmayı Yapan Öğrencinin Adı Soyadı :

Numarası ve Sınıfı : /

Bu form, arkadaşınızın solo müzik performansını değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Arkadaşınızın performansını geliştirmesi için nesnel ve yapıcı geri bildirim vererek katkı sağlamanız beklenmektedir.

A. Bu performansın en güçlü yanı

1.

B. Bu performansta beğendiğim diğer üç şey

1.

2.

3.

C. Bu performansta geliştirilmesi gerektiğini düşündüğüm üç yön

1.

2.

3.

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme

1. Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise “D”, yanlış ise “Y” harfini yazınız.

- () Kanun klasik müzik çalgısıdır.
- () Marşlar kişisel duyguları anlatan eserlerdir.
- () “Bahçada yeşil çınar” adlı türkü bir halk müziği örneğidir.
- () Türk sanat müziği eserleri çoğunlukla makam esasına göre bestelenir.
- () Her müzik türünde seslendirme öncesi bedenimizi hazırlamamız gerekir.

2. Pop müzik türüne ait bir Türkçe eser örneği yazınız.

.....

3. Türk sanat müziği türlerinden iki tanesini yazınız.

.....

4. Millî değerlerimizi konu alan marşlarımızın Türk milleti için önemi ve anlamı nedir?

.....

5. Aşağıdakilerden hangisi Türk sanat müziği çalgılarından biridir?

- A) Bağlama B) Cura C) Tambur D) Trompet E) Mey

Temanın pdf'sine
bu karekod
üzerinden ulaşılır.

3. TEMA

MÜZİKSEL TASARIM

DERS SAATİ	16 saat
İÇERİK ÇERÇEVESİ	Ritim Eşliği, Çalgı Tasarımı
ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	MÜZ.HAZ.3.1. Verilen esere ritim eşliği yaratabilme a) Verilen eser için oluşturacağı ritim eşliğinin kullanım amacını belirler. b) Ritim eşliği oluşturmak için gerekli öğeleri seçer. c) Seçtiği öğelerle özgün ritim eşliği oluşturur. MÜZ.HAZ.3.2. Kendi çalgısını oluşturabilme a) Kendi oluşturacağı çalgıya uygun araçları ifade eder. b) Kendi tasarımını çalgıya dönüştürür.
ANAHTAR KAVRAMLAR	çalgı, eşlik, ritim, tasarım

Temayla ilgili
özet bilgilerin yer
aldığı belgeye
bu karekod
üzerinden
ulaşılır.

Ön Değerlendirme

■ Öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- Bildiğiniz bir şarkıyı ya da türküyü söylerken ona el çırparak eşlik edebilir misiniz?
- Önceki bilgilerinizden yararlanarak ritim kalıplarını şehir isimleri ya da farklı kelimelerle ifade edebilir misiniz?
- Günlük hayatta hangi çalgılarla karşılaştınız?
- Daha önce evde kendi çalgınızı yapmayı denediniz mi? Hangi çalgıları kullandınız? Kendi çalgınızı yaparken hangi malzemeleri kullandınız?
- Rüzgâr, su, kuş sesi gibi doğa sesleri bir müzik parçası olsaydı hangi malzemeleri kullanarak bu sesleri taklit edebilirdiniz?

Bağlantı Noktası

■ Aşağıdaki soruları öğrencilerden cevaplamalarını isteyiniz.

- Hiç kendi adınızın bir ritmi olduğunu düşündünüz mü? Adınız eğer bir enstrüman olsaydı bu ritimle nasıl bir ses çıkarırdı?
- Günlük konuşmalarınızda bazı kelimeleri daha hızlı ya da daha güçlü söylediğinizi fark ettiniz mi?
- Bazı kelimeler kulağınıza "şarkı gibi" geliyor mu? Kulağınız şarkı gibi gelen kelimelerden örnekler verir misiniz?
- Çevrenizdeki hangi malzemeler ses çıkarabilir?

3.1. RİTİM EŞLİĞİ

Dersten Önce

- Öğrencilere öğretilecek ritim kalıplarıyla ilgili dokümanları hazırlayınız.

Dikkat Çekme

■ "Adınla Ritim Yap" oyunu ile öğrencilerin derse dikkatini çekiniz.

- Öğrencilerden sınıfta bir daire oluşturmalarını isteyiniz. Öğrencilere kendi ismini söylerken adının hece sayısına uygun bir ritim kalıbı oluşturmalarını söyleyiniz. Bu ritim kalıbı el çırpma, parmak şıklatma, ayak vurma gibi beden perküsyonu hareketlerinden oluşabilir. Öğrencilerin sırayla kendi adlarının hece sayısına göre oluşturdukları ritim kalıplarıyla isimlerini söylemelerini isteyiniz. Öğrencilere bu oyunun hem ritim duygularını hem de beden koordinasyonlarını geliştirdiğini söyleyiniz. Eğer sınıf mevcudu az ise oyun daha da zenginleştirilebilir.
- Her öğrenci sırası geldiğinde kendisinden önce ritim ve isim söyleyen tüm arkadaşlarının adlarını ve ritimlerini eksiksiz şekilde tekrar eder.
- Öğrenciler bu çalışmanın ardından en son kendi adlarını söyleyerek oluşturdukları ritim kalıbını uygular.
- Böylece etkinlik; öğrencilerin dikkatini, hafızasını ve ritmik farkındalığını artırırken eğlenceli bir grup çalışmasına dönüşür.

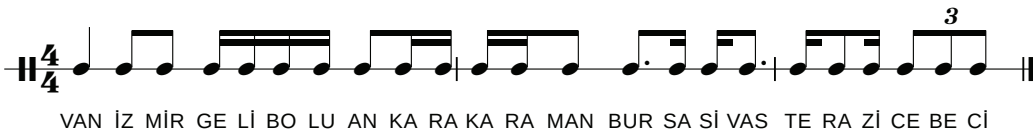
Ders Süreci

- Öğrencilere ritim eşliğinin ne anlama geldiğini, hangi amaçlarla kullanıldığını ve ritim eşliğinin müzikte nasıl bir rol oynadığını sorunuz.
- Öğrencilere ritim kalıplarını açıklayınız.
- Süre kalıpları konuşma dilindeki belli sözcüklerin ritimlerinden yararlanarak verilebilir. Bu yöntem soyut ritim kalıplarının somutlaştırılıp algılanmasında ve yazılmasında kolaylık sağlar. Bunlar öğrenim düzeyine göre kent isimleri, kullanılan eşya, sebze, meyve, çiçek vb. sözcüklerden oluşabilir.
- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önüne alarak ritim eşliği yaratmaları için uygun bir eser seçiniz.
- Öğrencilere seçilen eseri dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinletebilir, ardından eserin ölçü sayısı ve ritmik yapısı hakkında vızıltı grubu tekniği ile tartışarak öğrencilerin fikir alış-verişi yapmalarını sağlayabilirsiniz.
- Öğrencilere esere ritmik eşlik yaratmanın müzikal yapıyı desteklemek, tempo ve zamanı sabitlemek, melodik yapıyı desteklemek, enerji ve hareket katmak, bütünlük ve uyum sağlamak amacıyla kullanıldığını belirtiniz.
- Bu doğrultuda öğrencilerden verilen esere ritim eşliği yaratmaya yönelik amaç belirlemelerini isteyiniz. Öğrencilerin çeşitli ritim kalıplarını tekrar etmelerini sağlayınız. Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir.
- Öğrencilerden verilen esere uygun ritim kalıplarını seçmelerini isteyiniz.
- Öğrencilere eserin temposu, vurguları ve melodik yapısına dikkat edilmesi gerektiğini hatırlatınız.
- Öğrencilerden verilen eserin yanı sıra öğrencilerin de sevdiği şarkılara seçtikleri ritim kalıplarıyla özgün ritmik eşlikler oluşturmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerin oluşturdukları ritim eşliklerini sınıf ortamında bireysel ya da grupla çalmasını sağlayarak farklı bakış açılarını anlamalarını sağlayınız.
- Verilen esere ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmeleri bütünsel dereceli puanlama anahtarı ile izleyebilirsiniz.

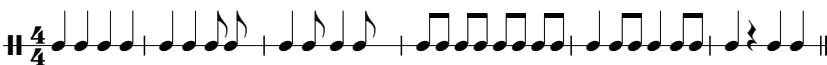
RİTİM EŞLİĞİ OLUŞTURMA

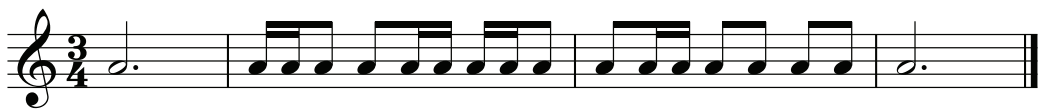
"Ritim, müziğin en temel ögesidir. Müzikte seslerin ve sessizliklerin zaman içinde düzenli olarak tekrar etmesiyle oluşur. En basit tanımıyla ritim, müzikteki zamanlama ve düzen duygusudur. Bir müzik eserinde ritim, melodiyi ve diğer müzikal unsurları desteklemek amacıyla belirli bir yapıyla çalınır. Günlük hayatımızda da ritim sıkça karşımıza çıkar; örneğin kalp atışı, yürüyüş temposu ve yağmur damlalarının sesi ritmik örneklerdir."

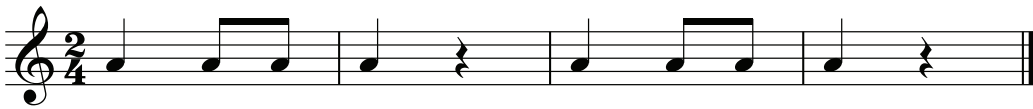
Müzikte ritim kalıpları, seslerin belirli vuruş (zaman) değerlerine göre düzenlenmiş tekrar eden yapılarıdır. Bu kalıplar, müziğin temposuna ve ölçüsüne göre şekillenir. Müzikte kullanılan temel ritim kalıpları şunlardır:

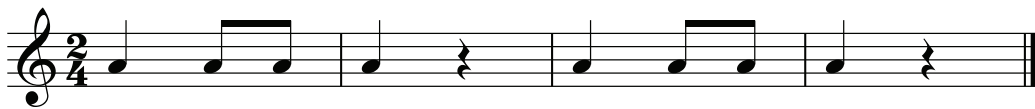
■ Aşağıda verilen tartımları gösterip-yaptırma tekniğini kullanarak öğrencilerle birlikte çalışınız.

1. Etkinlik

Etkinlik İsmi

RİTMİ TAHMİN ET?

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Anlatım, gösterip-yaptırma

- Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Etkinliğin sonunda verilen kontrol listesini çoğaltarak her öğrenciyi bireysel şekilde değerlendiriniz.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

- Çaldığınız ritim kalıplarını "Bu hangi kalıp?" sorusuyla öğrencilerin tahmin etmesini isteyiniz (Van- Van- İzmir- Van ya da 1/2/3/4 gibi).
- Doğru bilen öğrenciye sıradaki ritmi veriniz.

Değerlendirme

Aşağıda verilen kontrol listesini çoğaltarak etkinliği değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ			
ÖĞRENCİNİN			
Adı, Soyadı :			
Sınıfı, Numarası :			
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	HAYIR
1	Ritim kavramını tanır.		
2	Temel ritim kalıplarını tanır.		
3	Verilen ritim kalıplarını doğru şekilde tekrar eder.		
4	Beden perküsyonu ile ritim uygulaması yapar.		
5	Grup hâlinde ritim çalışmasına uyum sağlar.		
6	Ritim sırasında tempolara ve vuruşlara dikkat eder.		

2. Etkinlik

Etkinlik İsmi

RİTMİNİ YAKALA

Süre/Bireysel-Grup

60 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Anlatım, gösterip-yaptırma

- Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Etkinliğin sonundaki kontrol listesini uygulayınız.
- Seçilen bir müzik parçası üzerine özgün bir ritim kalıbı tasarlayınız.
- Tasarladığınız ritmi beden perküsyonu, basit ritim çalgıları (tahta kaşık, ritim çubuğu, darbuka vb.) ya da dijital araçlar kullanarak seslendiriniz.
- Aşağıda verilen şarkının notalarını öğrencilere dağıtınız ya da etkileşimli tahtaya yansıtınız.

Neşeye Şarkı

L. V. Beethoven

Kardeş olun ey insanlar
Bunu ister tanrımız !
Kardeş olun ey insanlar
Bunu ister tanrımız !

İnsanlığa doğruluğa
Göğsünü aç korkma sakın
Hür doğmuştur insanoğlu
Hür yaşamak hakkıdır

İnsanlığa doğruluğa
Göğsünü aç korkma sakın
Hür doğmuştur insanoğlu
Hür yaşamak hakkıdır

Bu dünyada herşey geçer
Yalnız sana dost kalır
Bu dünyada herşey geçer
Yalnız sana dost kalır

İnsanlığa doğruluğa
Göğsünü aç korkma sakın
Hür doğmuştur insanoğlu
Hür yaşamak hakkıdır

Dostluk

Söz: Eduard Zuckmayer
Müzik: Alman Ezgisi

Dost - lu - ğun biz sev - gi - siy - le top - lan -

dık her an bur da

Bu sev - gi ba - ğı kop -

maz hiç da - ğıl - sak bir gün yur da

Dostluğun biz sevgisiyle
Toplandık her an burda

Bu güzel günü andıkça
Çarpacak kalbim benim

Bu sevgi bağı kopmaz hiç
Dağılsak birgün yurda

Bu sevgiyle ebediyen
Uzanır sana elim

- Şarkıya uygun kendi ritim kalıbınızı oluşturunuz.
- En az 2 farklı ritim kalıbı kullanınız.
- Notasyonla gösteriniz. [Örneğin (Van - Van - İz-mir)]
- Beden perküsyonu, çalgı veya dijital bir uygulama ile seslendiriniz.

Değerlendirme

Sonraki sayfada verilen kontrol listesiyle etkinliği her eser için ayrı ayrı çoğaltarak değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ			
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı : Sınıfı, Numarası :			
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		EVET	HAYIR
1	Eser seçimi uygundu.		
2	Esere göre ritim kalıbı uygundu.		
3	En az iki farklı ritim kalıbı kullandı.		
4	Notasyonları porte de gösterdi.		
5	Ritim kalıbını doğru uyguladı.		
6	Zamanlama ve tempo takibi uygundu.		
7	Zamanında teslim etti.		

Gelecek Derse Hazırlık

- Plastik şişe, kutu, çubuk, lastik, metal kapak, boncuk gibi geri dönüştürülebilir ve ses çıkarabilecek materyalleri hazırlayınız.
- Geri dönüşüm kavramı ile ilişkilendirme yaparak çalgı tasarımı için uygun olabilecek atık malzemeleri getirmeleri için öğrencilere önceden bilgilendirme yapınız.
- Öğrencilerden “Kendi müzik aletinizi tasarlayacak olsanız müzik aleti nasıl bir ses çıkarırdı? Müzik aleti neye benzerdi?” gibi sorularla bir düşünce kâğıdı doldurmalarını isteyiniz.
- Daha önce yapılmış el yapımı çalgıların görsellerini veya videolarını hazırlayınız.

3.2. ÇALGI TASARIMI

Dersten Önce

- Geri dönüştürülebilir ve ses çıkarabilecek materyalleri (plastik şişeler, karton kutular, lastikler, metal kapaklar, pipetler, düğmeler, boncuklar, çubuklar vb.) sınıfa getiriniz.
- Basit çalgı yapım videoları veya ses örneklerini gösterime hazır hâle getiriniz.

Dikkat Çekme

- Bugün sihirli bir şey yapacağız. Sıradan görünen bu eşyalarla, sıra dışı bir çalgı tasarlayacağız.
- Masanın üstüne çeşitli geri dönüşüm malzemeleri koyunuz (kutu, boru, tahta kaşık, lastik, cam şişe gibi).

- Topladığınız bu malzemelerden sırasıyla ses çıkarınız ve şu soruları sorunuz:
“Sizce bunlardan hangisiyle bir müzik aleti yapılabilir? Hangisiyle ne tür ses çıkar?”

Ders Süreci

- Öğrencilere rüzgârın sesi, su damlalarının sesi, kuş cıvıltıları veya doğal malzemelerle çıkarılan sesler gibi doğadaki seslerin müzikle nasıl ilişkilendirilebileceği hakkında bilgi veriniz.
- Öğrencilere çevrelerinden, günlük hayattan veya doğadan duydukları sesleri düşünmelerini ve bu sesleri bir müzik parçasına dönüştürmek için ne tür araçlar kullanabileceklerini hayal etmelerini isteyiniz.
- Öğrencilere bireysel olarak veya grupta çalgı tasarlayacaklarını belirtiniz.
- Öğrencilerden çalgının tasarımında kullanılacak araçları ifade etmelerini isteyiniz. Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Tasarlanacak çalgının estetik ve fonksiyonel olması gerektiğini vurgulayınız.
- Öğrencilere çevrede kolayca bulunan plastik şişeler, kutular, tahta çubuklar, metal nesneler vb. malzemelerle müzik aleti tasarlamaya yönelik görseller gösteriniz veya video izletiniz.
- Öğrencilere kendi müzik aletlerini tasarlayacaklarını ve bunu hem yaratıcılıklarını hem de müzik kulaklarını kullanarak gerçekleştirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Aşağıda yer alan çalgı fotoğraflarını etkileşimli tahtaya yansıtarak öğrencilerin kendi tasarlayacağı çalgının ne tür bir çalgı olacağına karar vermesine (vurmalı, üflemlili, telli, sallamalı vb.), hangi malzemelerle benzer bir ses üretebileceğine dair fikir geliştirmesine ve çalgının işleviyle tasarımı arasındaki ilişkiyi anlamasına yardımcı olunuz.

Marakas: Latin Amerika ülkelerinin yaygın ritim çalgısıdır (Görsel 3. 1). Metal, tahta vb. hazneler içine konmuş çakıltaşı ve benzeri sert materyaller koyulur. Sallayarak ses üretilir.

Görsel 3.1: Marakas

Kastanyet: İspanyol müziğinde kullanılan özgün ritim çalgısıdır (Görsel 3. 2). Parçaları sert ağaç türlerinden yapılır. İki parçadan oluşur. Parmaklara takılarak avuç içinde çalınır.

Görsel 3.2: Kastanyet

Ksilofon: Farklı uzunlukta ve sayıda akortlu tahta çubukların belirli bir düzene göre sıralanmasıyla oluşan, iki tokmakla vurularak çalınan bir çalgıdır (Görsel 3. 3). Her çubuk, uzunluğuna ve malzemesine bağlı olarak farklı bir ses üretir.

Görsel 3.3: Ksilofon

Bongo: Afrika-Küba kökenlidir. Silindir ya da konik görünümünde küçük vurmali çalgıdır (Görsel 3. 4). Diz arasına sıkıştırılarak çalınır.

Görsel 3.4: Bongo

Guio (balıksırtı): Latin Amerika popüler müziğinde kullanılan yanında bulunan çubukları sürterek ses üretilen çalgıdır (Görsel 3. 5).

Görsel 3.5: Guio (Balıksırtı)

Çelik üçgen: Üçgen ya da çelik üçgen olarak adlandırılır (Görsel 3. 6). Çoğunlukla farklı boyutlarda ve çelikten ya da nikel-den yapılır. Bir köşesi açık, metal bir çubukla vurulur.

Görsel 3.6: Çelik üçgen

Cabaça: Afrika-Brezilya kökenli ritim çalgısıdır (Görsel 3. 7). Çevresine gevşek biçimde bilyelerin yerleştirildiği küçük bir gövdeden oluşur. Bu gövdeye bağlı olan sap yardımıyla çalınır.

Görsel 3.7: Cabasa

Pan flüt: Farklı boyutlarda çok sayıda kamışın yanyana getirilip sabitlenerek oluşan üflemeli bir çalgıdır (Görsel 3. 8). Bambu, tahta ya da metalden yapılabilir. Kamışların hepsi uzunluklarına göre farklı sesler üretir.

Görsel 3.8: Pan flüt

3. Etkinlik

Etkinlik İsmi

ÇALGINI KENDİN YAP

Süre/Bireysel-Grup

30 dk.

Bireysel

Yöntem ve Teknik

Anlatım, gösterip-yaptırma

Aşağıdaki basamakları uygulayarak etkinliğin tamamlanmasını sağlayınız. Öğrencilerin birbirlerini akran değerlendirme formuyla değerlendirmelerini sağlayınız.

- Öğrencilerden getirdikleri malzemeleri masanın üzerine dikkatlice yerleştirmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerden tasarıma başlamadan önce çevrelerine zarar vermeyecek şekilde düzen kurmaları için makas, yapıştırıcı gibi araçları güvenli şekilde kullanmalarını isteyiniz.
- Öğrencilere ister bireysel olarak ya da en fazla 3 kişilik gruplar hâlinde çalgı tasarlama etkinliğini yapabileceklerini belirtiniz.
- Öncelikle öğrencilere “Çalgınız nasıl görünecek?”, “Çalgınız hangi malzemelerle yapılacak?”, “Çalgınız ne sesi çıkaracak?” gibi sorular yöneltiniz. Ardından öğrencilerden hayallerindeki çalgıyı bir kâğıda çizmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerin tasarımlarını çizerken çalgılarının hangi çalgı grubuna (ritim, yaylı, üflemeli, vurmali) ait olacağını düşünmelerine yardımcı olunuz.
 - Aşağıda verilen öz değerlendirme formunu çoğaltarak öğrencilere dağıtınız.
 - Öğrencilerden tasarladıkları çalgı ile ilgili öğrenmelerine yönelik öz değerlendirme formunu doldurmalarını isteyiniz.

Akran Değerlendirme Formu

Çalışmayı Yapan Öğrencinin Adı Soyadı :

Numarası ve Sınıfı : /

Bu form, arkadaşınızın solo müzik performansını değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Arkadaşınızın performansını geliştirmesi için nesnel ve yapıcı geri bildirim vererek katkı sağlamanız beklenmektedir.

A. Bu performansın en güçlü yanı

1.

B. Bu performansta beğendiğim diğer üç şey

1.

2.

3.

C. Bu performansta geliştirilmesi gerektiğini düşündüğüm üç yön

1.

2.

3.

Değerlendirme

PERFORMANS GÖREVİ		
İçerik Düzeyi	Beklenen Performans	Değerlendirme
Tema Adı: Müziksel Tasarım Öğrenme Hedefi - Öğrencilerin seçtiği esere tasarladıkları çalgıyla eşlik edebilme - Grup çalışması veya bireysel sunumla iş birliği ve sahne performansı becerilerini geliştirebilme - Ritim duygusu ve müzikal uyum yeteneklerini geliştirebilme	Müziksel eşlik yapabilme ve ritmik uyum sağlama	Dereceli puanlama anahtarı
Seçtiğiniz eserin yapısını (ritim, tempo, melodi) analiz ederek çalgınızla nasıl eşlik edebileceğinizi planlamak, müziğe olan bakış açınızı geliştirir. Ritim duygunuz, tempo takibiniz ve işitsel dikkatiniz artar. Müzik, duyguları ve düşünceleri ifade etmenin güçlü bir yoludur. Kendi tasarladığınız çalgıyla bu ifadenin bir parçası olmak, size kendinizi daha iyi anlatma fırsatı sunar. Hazırlık süreci boyunca yapılan provalar ve sunum, öz güveninizi artırır. Grup içinde çalışıyorsanız iş birliği ve sorumluluk alma becerileriniz gelişir. Bireysel çalışmalarda ise disiplinli ve planlı çalışmanın önemini kavrarınız.		
Bireysel ya da grup olarak yapacağınız çalışmaları aşağıdaki adımları takip ederek gerçekleştiriniz. 1. Bireysel ya da grup olarak bir şarkı/türkü seçiniz. 2. Daha önce tasarlayıp yaptığınız çalgınızı gözden geçirin. Gerekirse küçük düzenlemeler yaparak çalgınızı sunuma hazır hâle getiriniz. 3. Çalgınızla nasıl eşlik edeceğinizi prova ederek planlayınız. Örneğin “Hangi bölümlerde ritim tutacaksınız?”, “Hangi sesleri hangi hareketlerle çıkaracaksınız?”, “Eğer grup çalışması yaparsanız kim, ne zaman, hangi sırayla çalacak?” gibi sorular sorabilirsiniz. 4. Çalgınızın ismini ve hangi malzemelerden yapıldığını kısa ve anlaşılır bir şekilde anlatmak için bir tanıtım hazırlayınız. 5. Seçtiğiniz parçaya çalışınız ve kendi çalgınızla eşlik ediniz (Ritim, efekt, melodi olabilir.). 6. Bireysel çalışıyorsanız tempoya dikkat ediniz. Grup çalışması yapıyorsanız birlikte uyumlu çalmaya çalışınız. Sunuma hazır hâle gelene kadar prova yapınız. 7. Çalışmanızı sınıf içinde sergileyiniz (canlı performans ya da video kaydı ile). 8. Sunum süresinin 2-5 dakika arasında olmasına dikkat ediniz.		
Performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirecektir.		

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI					
ÖĞRENCİNİN Adı, Soyadı : Sınıfı, Numarası :					
Ölçütler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmeli (1)	Puan
Çalgının Hazırlığı ve Sunuma Uygunluğu	Çalgı tamamen hazır, düzenlemeler eksiksiz yapılmış ve çok iyi sunulmuş.	Çalgı büyük ölçüde hazır, küçük eksiklikler var.	Çalgı kısmen hazır, bazı eksiklikler performansını etkiliyor.	Çalgı hazır değil veya sunuma uygun değil.	
Çalgıyı Tanıtma (isim, malzeme, işlev)	Çalgının adı ve malzemeleri açık, anlaşılır ve yaratıcı şekilde tanıtılmış.	Çalgının adı ve malzemeleri doğru ve anlaşılır tanıtılmış.	Çalgı tanıtımı eksik veya yetersiz yapılmış.	Çalgının adı/malzemeleri tanıtılmamış.	
Eşlik Planlama ve Uygulama	Hangi bölümlerde nasıl eşlik edeceği net planlanmış ve kusursuz uygulanmış.	Plan yapılmış, küçük aksaklıklarla uygulanmış.	Plan kısmen yapılmış, sık hata yapılmış.	Plan yok, eşlik düzensiz ve uyumsuz.	
Müzikal Doğruluk (tempo, ritim, uyum)	Tempo, ritim ve uyum hatasız, çok başarılı.	Küçük hatalar var ama genel olarak doğru.	Tempo ve ritimde sık sık hata yapılıyor.	Tempo ve ritme hiç dikkat edilmemiş.	
Grup Uyum ve İşbirliği (varsa)	Grup üyeleri mükemmel uyum içinde, sıra ve zamanlama kusursuz.	Grup üyeleri çoğunlukla uyumlu, küçük aksaklıklar var.	Grup uyumu zayıf, sık hata yapılıyor.	Grup uyumu yok, düzensiz çalışma var.	
Sunum (süre, sahne hâkimiyeti)	Sunum çok etkili, süresi uygun (2-5 dk), sahneye hâkim.	Sunum etkili, süreye çoğunlukla uyulmuş.	Sunum zayıf, süre kısmen uygun.	Sunum düzensiz, süre çok kısa/uzun.	
				Toplam	

Bu puanlamada en çok 24 en az 6 puan alınabilir.

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme

1. Aşağıda verilen ritim kalıplarına karşılık gelen kodlamaları yazınız.

2. Çalgı yapımında kullanılan geri dönüştürülebilir materyaller nelerdir?

.....

.....

3. Bir müzik cümlesine eşlik etmek amacıyla belirli aralıklarla ellerin çırpılması (alkış) ya da parmak şıklatma ile tekrar eden sesler neyi oluşturur?

A) Armoni B) Melodi C) Ritim D) Tempo E) Ton

4. Ritim tasarımıyla kullanılan “tempo” kavramı neyi ifade eder?

A) Şarkının konusunu B) Şarkının süresini C) Şarkının duygusunu
D) Şarkının hızını E) Şarkının söylenme biçimini

5. Aşağıda görselleri verilen ritim çalgılarının adlarını ve ne tür çalgı olduklarını yazınız.

A)

B)

C).....

Ç).....

D).....

E).....

F).....

G).....

SÖZLÜK

A

ağıt: Anadolu halk kültüründe ölenlerin arkasından veya deprem, sel, yangın gibi afetlerin ertesinde acıyla söylenen, içtenlikle duyguların anlatıldığı, doğaçlama yanık söz ve ezgilerden oluşan ağlayış geleneği.

artikülasyon: Anlatım, ifadelendirme. Notalarda bulunan anlatım terim ve işaretlerinin genel adı.

B

bağlama: Türkiye'nin hemen bütün bölgelerinde kullanılan 7 telli halk müziği çalgısı.

bar: Doğu Anadolu'nun daha çok Bayburt'tan Kars'a kadar olan illerinde, merkez olarak Erzurum dolaylarında davul zurna eşliğinde yürütülen genellikle "dizi oyunu" özelliğindeki zengin simgesel anlatım renkleriyle bezeli halk danslarının genel adı.

barak: Halk müziğinde bir hava çeşididir. Gaziantep'in Nizip ve Oğuzeli ilçesi dolaylarında yerleşmiş bir müzik türüdür.

bozlak: Halk müziğinde bir uzun hava çeşididir. Halk dilinde "bağırmak", "haykırmak" anlamına gelir.

C-Ç

çöğür: Bağlama ailesinde yer alan bir telli çalgıdır.

D

darbuka: Yurdun bütün bölgelerinde kullanılan, perdesi tanımsız küçük vurmali çalgı.

davul: Tarihin en eski çalgılarından biri olan, perdesi tanımsız, ses gücü yüksek, büyük boyutlu vurmali çalgı.

divan: Halk müziğinde yer alan bir uzun hava çeşidi.

drama: Tiyatro yazını, oyun yazma sanatı.

E-F-G-Ğ

garip: Türk halk müziğinde bir uzun hava türü.

güzelleme: Türk halk şiirinde doğa, yiğitlik, sevgili ve benzeri konularda; sevilen ve değer verilen varlıkları övmek amacıyla söylenen şiirler ve bu şiirler üzerine yakılmış türküler.

H-I-İ-J

halay: Anadolu halk danslarının ana damarlarından biri olarak davul zurna eşliğinde kol kola, halka ya da yarım halka şeklinde yürütülen "toplulu oyun" özelliğindeki danslarımızın genel adı.

horon: Karadeniz kıyı şeridinin özellikle doğusunda Trabzon, Rize, Artvin'e kadar uzanan bölgeye özgü, kemençe ve tulum eşliğinde sergilenen canlı tempoda oynanan dans türü.

hoyrat: Halk müziğimizde imalı sözler içeren şiirler üzerine yakılmış usulsüz ezgiler.

K-L

kanun: Geleneksel Türk sanat müziğinde mızrapla çalınan dikdörtgen biçiminde telli bir çalgı.

karşılama: Ağırlıklı bölgesi Trakya olmak üzere Anadolu'nun birçok yöresinde, iki ya da daha çok kişinin yüz yüze gelerek yürüttüğü danslara verilen ad.

kaşık havası: Halk danslarımız arasında özellikli bir yeri bulunan ama bağımsız bir müzik türü niteliği de taşımayan danslara verilen ad.

keman: Yaylı çalgılar grubunun en küçük ve en yüksek tonda çalan dört telli enstrümanıdır.

M-N

ney: Geleneksel sanat müziğinin üflemeli bir çalgısıdır. Hem tasavvuf hem din dışı müziklerde sıklıkla kullanılır.

O-Ö-P-R-S-Ş

semah: Alevi ve Bektaşî topluluklarınca müzik eşliğinde oynanan bir tür törensel halk dansı.

T

tambur: Geleneksel sanat müziğinin kucakta mızrapla çalınan önde gelen telli çalgısı.

teke zortlatması: Halk müziğimizde özgün bir türkû çeşidi ve onun eşliğinde yürütülen; Isparta, Burdur, Antalya bölgesine ait halk dansına verilen isim.

tempo: Müzikte çok ağırdan çok hızlıya kadar bütün hız derecelerini kapsayan kavram ve uygulamalar.

trill: Süsleme çeşitlerinden biri. Ana ses ile komşu ses arasında çok hızlı gidip gelerek uygulanan ve uzunca süren seslendirme.

tulum: Karadeniz yöresinde kullanılan ve hayvan derisinden yapılan üflemeli bir çalgı.

U-Ü

ut: Geleneksel sanat müziğinde kullanılan, kısa ve kalın saplı telli çalgı.

V-Y

vokal: Temel ögesi insan olan müzik. Ses müziği.

Z

zeybek: Daha çok Ege Bölgesi'nde yoğunlaşmış, köklü bir halk dansına eşlik eden aksak ritimli müzik.

zurna: Çift kamışlı, ahşap üflemeli geleneksel çalgı.

KAYNAKÇA

Aydoğın, S. (2005). *Koro Şarkıları ve Türküleri*, Arkadaş Yayınevi, Ankara.

Bilgin, S. (2010). *Piyano Eşlikli Marşlar*, Evrensel Müzikevi, Ankara.

Eroğlu, F. B. (2014). "Türk Halk Müziğinde Yöre, Üslup ve Tavrı Kavramları", TÜRK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi, 1 (3), 231-238.

MEB. (2025). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı* (Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar), MEB Yayınları, Ankara.

Özgür, Ü., Aydoğın, S. (2005). *Müziksel Yazma Eğitimi ve Ezgi Bankası*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Pelikoğlu, M. C., & Özşen, B. (2015). "Türk Müziği ve Batı Müziğinde Kullanılan Bazı Tür ve Biçimlerin Birbirlerine Benzerlikleri Üzerine Bir Değerlendirme", İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 1 (2), 51-60.

Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Tabakoğlu, V. (2002). *Bona Müzik Teorisi Notları*, Yeni Dağarcık Yayınları, Ankara.

Kaynakça atıf sistemi, APA 6.0 yazım kuralları ve kaynak gösterme biçimine göre düzenlenmiştir.

Bu karekodu akıllı cihazınıza okutarak ya da üzerine tıklayarak cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Bu karekodu akıllı cihazınıza okutarak ya da üzerine tıklayarak kitabın görsel ve genel ağı kaynağına ulaşabilirsiniz.

ESER KAYNAKÇASI

SAYFA	ESERİN ADI	KAYNAKÇA
22-23	İstiklal Marşı	https://www.meb.gov.tr/istiklalmarsi/home/Beste/Nota
26	Cumhuriyet Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.21
32	Cumhuriyet Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.21
35	Cumhuriyetimizin 50. Yıl Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.10
40	Bahçalarda Börülce	Salih Aydoğan (2005). Koro Şarkıları ve Türküleri s.92
41	Güzel Yurdum	TRT Arşiv Repertuvar No: 13664
42	Eklemedir Koca Konak	Salih Aydoğan (2005). Koro Şarkıları ve Türküleri s.126
55	Bir Gün Şu Dünyadan Göçüp Gidersem	TRT Arşiv Repertuvar No: 573
56	Bahçası Var Barı Var	TRT Arşiv Repertuvar No: 139
57	Bahçası Var Barı Var Fidayda	TRT Arşiv Repertuvar No: 39 TRT Arşiv Repertuvar No: 106
60	Bahçada Yeşil Çınar	TRT Arşiv Repertuvar No: 1769
61	Çökertme	TRT Arşiv Repertuvar No: 2607
62	Bahça Duvarından Aştım	TRT Arşiv Repertuvar No:1743
64	Ağasarin Balını	TRT Arşiv Repertuvar No: 2053
65	Aşkın Beni Deyledi	TRT Arşiv Repertuvar No: 4259
66	Bitliste Beş Minare	TRT Arşiv Repertuvar No: 2226
67	Deriko Saçın Örmeler	TRT Arşiv Repertuvar No: 535
68	Elindedir Bağlama	TRT Arşiv Repertuvar No: 3118
72	Bülbülüm Altın Kafeste bir güler bin ağlarım.	TRT Arşiv Repertuvar No: 15639
73	Fikrimin İnce Gülü	TRT Arşiv Repertuvar No: 4448
74	Üsküdar Gider İken	TRT Arşiv Repertuvar No: 1140
75	Gözleri Aşka Gülen Taze Söğüt Dalısın	TRT Arşiv Repertuvar No: 5414
76	Bir Kızıl Goncaya Benzer	TRT Arşiv Repertuvar No: 2126

77	Gamzedeyim Deva Bulmam	TRT Arşiv Repertuvar No: 4530
78	Güzel Aşık Cevrimizi	TRT Arşiv Repertuvar No: 14199
79	Nice Bir Uyursun Uyanmazmısın	TRT Arşiv Repertuvar No: 14327
80	Nasıl Geçti Habersiz	TRT Arşiv Repertuvar No: 7893
82	Kimseye Etmem Şikayet	TRT Arşiv Repertuvar No: 7241
92	Yeni Ufuklar	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.69
93	Cumhuriyet Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.16
94	Ey Yüce Atam	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.32
95	Bayrak Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.33
96	Adımız Andımızdır	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.51
96	Akdeniz Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.43
97	Akdeniz Marşı (eşlikli)	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.43
99	Gençlik Marşı	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.60
100	Türk Çocukları	Selçuk Bilgin. Piyano eşlikli marşlar s.67
115	Neşeye Şarkı	https://atasehirpirireisoo.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/34/727392/dosyalar/2016_10/29052025_9senfoni.pdf
116	Dostluk	Muammer SUN, İlteriş SUN, Levent KUTERDEM Seksen Yılın En Güzel Çocuk Şarkıları s.8

